

ΤΟ ΡΟΟΔΙ

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΔΙΔΙΜΧΙΑΠ

τό περιοδικό μας

τό εκδίδει:

«ΤΟ ΡΟΔΙ - Δ. ΕΛΛΙΟΤ Ε.Ε.»
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΘΥΡΙΔΑ 5 - ΚΗΦΙΣΙΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 8015615

μαζεύουν την ύλη του:

ΔΡΟΣΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ - ΕΛΛΙΟΤ
ΧΙΛΛΑΡΗ ΠΕΤΣΑΛΗ - ΔΙΟΜΗΔΗ

φροντίζουν την έκδοση:

ΕΛΕΝΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ
ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΒΕΡΕΜΗ

φροντίζουν την ύλη του:

ΑΝΝΑ ΔΕΙΜΕΖΗ - ΚΑΛΙΟΤΣΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΙΠΕΡΟΓΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΚΝΤΟΝΑ

τό εικονογραφούν:

ΕΙΡΗΝΗ ΕΜΙΡΖΑ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΡΗΣ
ΕΝΗ ΛΑΛΗ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΚΡΗ
ΑΡΙΩΝ ΤΣΙΜΠΟΥΚΑΚΗΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1977 ΤΕΥΧΟΣ 1

το ροδι

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

σ' αυτό τό τεύχος συνεργάζονται:

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΑΡΑΣ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΥΝΗΓΟΥ
ΤΑΤΙΑΝΑ ΜΙΛΛΙΞ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΗΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΝΑΚΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΙΠΕΡΟΓΛΟΥ
ΑΘΗΝΑ ΡΙΚΑΚΗ

μάς βοηθούν:

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ - ζωγράφος
ΑΛΕΞΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ - εκπαιδευτικός
ΚΑΛΗ ΔΟΞΙΑΔΗ - φιλόλογος
ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ - παιδίατρος
ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ - ψυχολόγος
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ - συγγραφέας

τό εξώφυλλο ζωγράφισε:

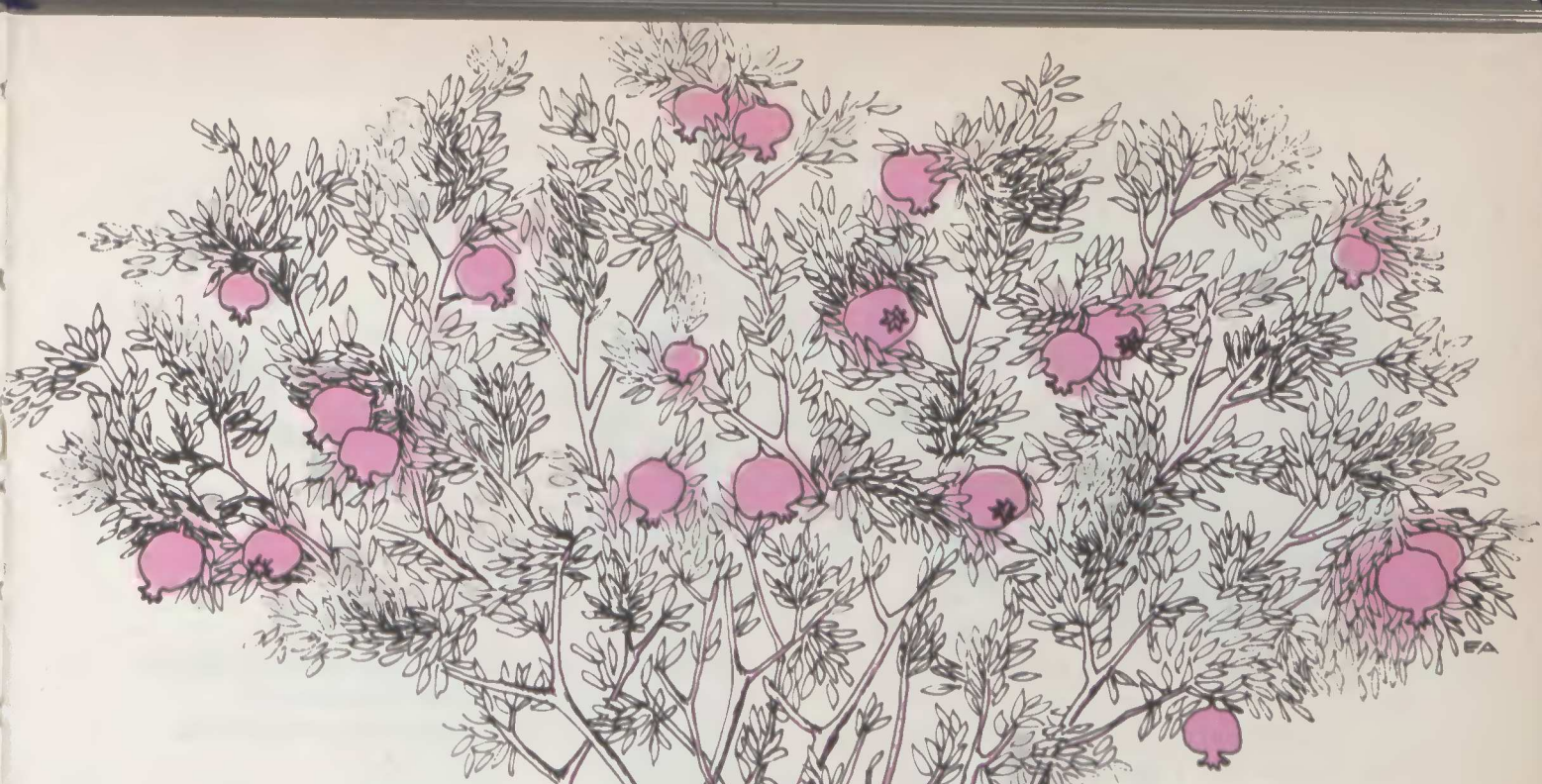
Ο ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ή ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΠΥΡΟΣ

τό τυπώνει:

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Ι. ΠΕΠΠΑΣ

ΟΛΑ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΕΙΝΑΙ COPYRIGHT το ροδι Δ. Β. ΕΛΛΙΟΤ Ε.Ε.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΔΡΟΣΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΛΛΙΟΤ - ΤΑΤΟΪΟΥ 56, ΚΗΦΙΣΙΑ - Τηλ. 8013676.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Π. ΒΑΚΑΛΗΣ - ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 97, Ν. ΣΜΥΡΝΗ - Τηλ. 2752560

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ:

Τό γραμματοκιβώτιο	2
Χριστούγεννα στο μικρό χωριό	3
«Νά τά πούμε;»	7
Ταξιδεύοντας και παίζοντας	10
Ο Άι Βασίλης	12
Χριστουγεννιάτικα στολίδια	14
Τό ρόδι, τά σπόρια κι ό κόσμος	16
Οί έκλογές	18
Τό βόλει	21
Αθλητικό παιχνίδι	23
Πού πάει ό ταχυδρόμος	24
Τό δέντρο	26
Περιπέτειες στήν κουζίνα	31
Η άρκούδα	32
Γύρω - τριγύρω	34
Διαβάζω - Άκούω - Βλέπω	38
Τό πετρωμένο καράβι	41
Η σελίδα του Μπάρμπα Σπύρου	44
Παιχνίδια	45
Η δική σας σελίδα	47
Οί λύσεις των παιχνιδιών	49

Καλωσορίσατε στό ρόδι
τό καινούργιο
περιοδικό γιά σας!

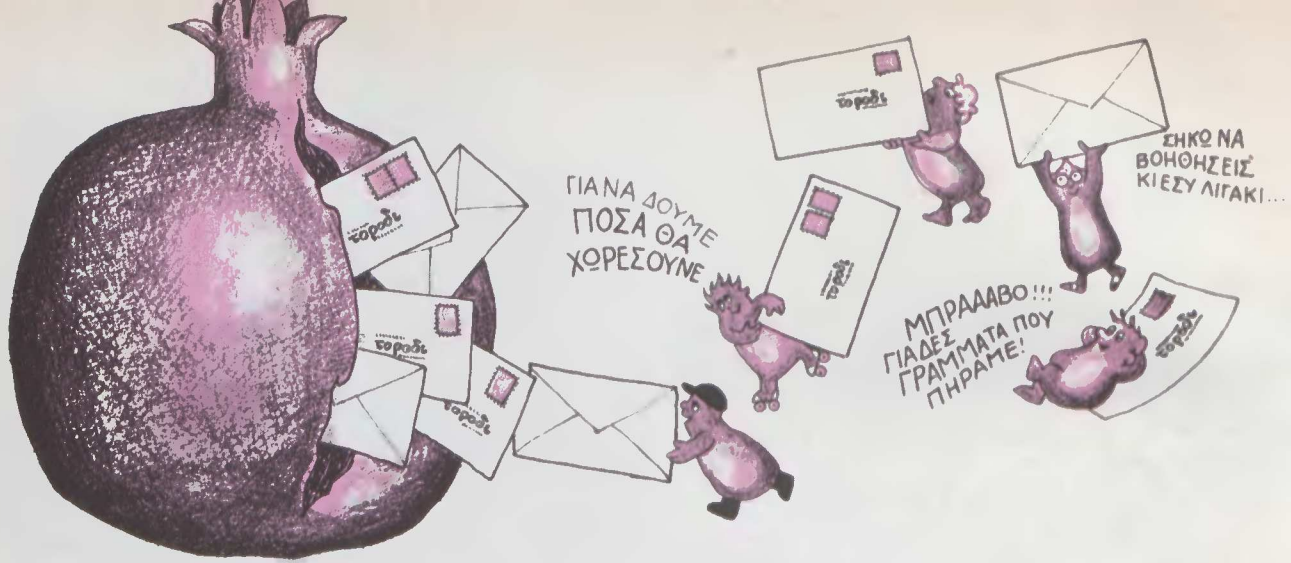
Μ' αυτό τό γράμμα θέλω πρώτα
νά σας συστήσω τούς μόνιμους
κάτοικους του περιοδικού,
τήν οικογένεια του κύριου και
της κυρίας Ρόδη μέ τά πέντε παιδιά
τους! Τή Σπορίνα, τό Σπορίνο, τό
Σποράκο, τή Σπορέλα και τό μικρό ζιζάνιο
τό Σποράκι. Μένουν στό Ροδόσπιτο και
είναι μιά οικογένεια αλλιώτικη από τίς
άλλες! Δέν θά τούς βαρεθείτε ποτέ!
Καί τώρα πού σας είπα τά τυπικά θέλω
νά κάνω μιά πρόσκληση. Όπως θά
δειτε υπάρχουν τέσσερις διαφορετικοί
τρόποι γιά συνεργασία στό περιοδικό
μας: τά γράμματα, ή ζωγραφική,
ιστορίες και ανέκδοτα και ή σελίδα μέ
τίς γνώμες σας. Οί σελίδες αυτές είναι
άκόμα λίγο άδειες, αλλά έλπίζω ότι θά
τίς γεμίσετε έσείς. Όλες αυτές οι
δικές σας προσφορές θά άρχισουν νά
δημοσιεύονται από τό τρίτο τεύχος.
Έλπίζω αυτή ή πρώτη γνωριμία μας νά
γίνει άρχή μιάς μακρόχρονης φιλίας.

Μέ αγάπη

Ροδούλα

Ἀγαπητό «ΡΟΔΙ»,

Χάρηκα πολύ πού ἔμαθα ὅτι σέ λίγο καιρό θά ἔχουμε ἓνα καινούργιο περιοδικό.

Μοῦ ἀρέσουν πολύ οἱ ἱστορίες μέ περιπέτειες παιδιῶν καί οἱ ἱστορίες μέ ζῶα.

Θέλω νά μάθω νά φτιάχνω πολλά πράγματα μέ χαρτιά.

Περιμένω μέ πολλή ἀνυπομονησία νά κυκλοφορήσεις.

Μέ ἀγάπη
Ἀλίκη Σεφεριάδη

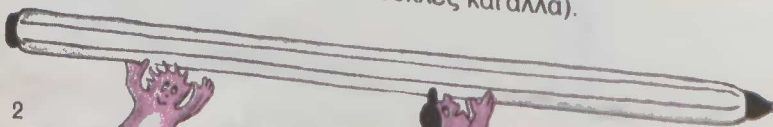
Ἀπατητό περιοδικό,

Ἔμαθα ὅτι θά βγεις καί σκέφτηκα νά σοῦ πῶ τί θάθελα νά ἔχεις μέσα. Ἄν γίνεται νά ἔχεις περιπετειώδεις ἱστορίες. Ἐπίσης θάθελα νά ἔχεις αἰνίγματα, ἀνέκδοτα, σταυρόλεξα (ὄχι πολύ δύσκολα) καί ἄν γίνεται διάφορες κατασκευές.

Γειά σου τώρα καί ἐλπίζω νά βγεις γρήγορα.

Γιάννης Λάλης

Εἶμαι 10 χρονῶν καί μοῦ ἀρέσει πολύ νά ζωγραφίζω. Γι' αὐτό θά ἤθελα τό περιοδικό νά κάνει συχνά διαγωνισμούς παιδικῆς ζωγραφικῆς. Μοῦ ἀρέσουν ἐπίσης οἱ κατασκευές μέ διάφορα ὑλικά (κοῦκλες, φουστάνια γιά κοῦκλες καί ἄλλα).

2

Στόν ἀδελφό μου πού εἶναι πεντέμισι χρονῶν ἀρέσουν τά αὐτοκίνητα καί παρακαλεῖ νά δημοσιεύσετε φωτογραφίες ἀπό παλιά καί νέα αὐτοκίνητα.

Ἡλέκτρα Σούρα

Ἀγαπητέ μου κύριε στό «ΡΟΔΙ»,

Εἶμαι πολύ εὐτυχισμένος γιά τό καινούργιο περιοδικό.

Ἔχω ἓνα σκυλάκι καί τό λένε Χάνι. Εἶναι 4 μηνῶν. Ξέρει νά κολυμπάει. Ἔχω ἓνα ἄλλο σκύλο ἀλλά εἶναι σκύλα. Εἶναι 10 χρονῶν καί τή λένε Χάηνη.

Παναγιώτης Σακελλαρίου

Ἀγαπητό «ΡΟΔΙ»,

Μ' ἀρέσουν οἱ διαγωνισμοί ζωγραφικῆς καί τά παιγνίδια πού μποροῦν νά παίξουν πολλά παιδιά μαζί.

Θά ἤθελα νά γράφεις πολλά ἀνέκδοτα, ἀλλά ὄχι πολύ δύσκολα, ἀνέκδοτα γιά παιδιά.

Καί θέλω νά ἔχεις καί ἐξυπνα παιγνίδια, ὅπως ὅταν ἔχεις δύο εἰκόνες ἴδιες καί πρέπει νά βρεῖς τίς διαφορές.

Μέ ἀγάπη,
Ἄγγελος Σεφεριάδης

ΓΡΑΦΕ ΚΑΘΑΡΑ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ
ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑΣΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ήταν παραμονές Χριστουγέννων. Καθισμένοι όλοι κοντά κοντά, κλείσαμε τὰ μάτια κι άφεθήκαμε νά ταξιδέψουμε μέ τή σκέψη σ' ένα μικρό χωριό. Έκεί όπου ο μύθος, τό παραμύθι κι ή πραγματικότητα μπλέκονται τίς μέρες αυτές και φτιάχνουν ένα πολύχρωμο κόσμο γεμάτο τραγούδια, ιστορίες, έλπίδες, ζέστη, ώραιες μυρουδιές και καλικαντζάρους. Έίχε πιά βραδιάσει, όταν φτάσαμε στό χωριό, κι έκανε πολύ κρύο. Όλοι μαζεμένοι στά σπίτια πηγαινοέρχονταν τελειώνοντας τίς Χριστουγεννιάτικες προετοιμασίες. Έτσι κι έμεις στά γρήγορα τρυπώσαμε σ' ένα μικρό σπιτικό και κάτσαμε κοντά στή φωτιά νά ζεσταθούμε.

Οί γυναίκες στήν κουζίνα έριχναν μιά τελευταία ματιά στά Χριστοκούλουρα, στά Χριστόψωμα και στίς πίτες. Αυτές οι χριστουγεννιάτικες κουλούρες ήταν στολισμένες μέ χίλια δυό στολίδια από ζυμάρι. Μιά άπ' αυτές είχε ένα μεγάλο σταυρό στή μέση και γύρω του

πάλι από ζυμάρι ένα σπίτι, ένα άλέτρι, μιά θημωνιά και ένα βαρέλι. Έτσι ή νοικοκυρά είχε στολίσει τήν κουλούρα αυτή μέ τίς έλπίδες κάθε άγροτικού σπιτιού: νά είναι καλά όλα, τό σπίτι, νά πάει καλά ή σπορά, πού είχε γίνει στήν άρχή του χειμώνα, και νά δώσει καλή σοδειά, πολλούς καρπούς τό καλοκαίρι. Άκόμα, τό βαρέλι νά γεμίσει μέ μπόλικο και καλό κρασί. Μιά άλλη κουλούρα ήταν στολισμένη μέ λουλούδια, καρπούς και γραμμές, πού έφτιαχναν πολλούς μικρούς σταυρούς. Πιο πέρα, πάνω στον ξύλινο πάγκο, ήταν άραδιασμένα μικρά Χριστόψωμα για τά παιδιά, πού μοιάζαν μέ άρνιά και κατσίκια.

Τά παιδιά στριμωγμένα κοντά σέ μιά άνοιχτή κασέλα, έψαχναν νά βρουν τά τρίγωνα και τά κουδούνια. Τήν έπομένη, παραμονή Χριστουγέννων, θά τριγύριζαν στίς γειτονίες για νά τραγουδήσουν και νά εύχηθούν μπρός άπό κάθε σπίτι.

Ό πατέρας κι ο παπούς συζητούσαν καθι-

σμένοι στο τραπέζι. "Όπως συνήθως, τὰ λόγια τους γύριζαν γύρω από τὰ χωράφια καί τὰ ζωντανά τους. "Όμως αυτές τῖς γιορτινές νύχτες ἡ ἐλπίδα γιά καλύτερη σοδειά καί μεγαλύτερο κοπάδι φώτιζε τὰ πρόσωπά τους. Περίμεναν κι αὐτοί τό Χριστό νά τούς βοηθήσει...

'Από τὰ χαράματα τ' ἄλλο πρωί τὰ παιδιά σηκώθηκαν κι ἐτοιμάστηκαν γιά ἔξω. Φόρεσαν πολύχρωμά σκουφιά καί, κρατώντας τὰ κουδούνια καί τὰ τρίγωνα στό χέρι, κίνησαν γιά τήν πλατεία τοῦ χωριοῦ, νά συναντήσουν τούς φίλους. Ἐκεί παρέες παρέες χύθηκαν στά δρομάκια κι ἄρχισαν νά χτυποῦν τῖς πόρτες. Μετά ἀπό κάθε καλωσόρισμα, τό τραγούδι σκόρπιζε στόν ἀέρα εὐχές γιά τό σπιτικό:

Χριστός γεννᾶται σήμερα
ἐν Βηθλεέμ τῆ πόλει
κι οἱ οὐρανοί ἀγάλουνται
χαίρεται ἡ φύσις ὅλη.

Μετά ἡ κάθε νοικοκυρά ἔδινε γλυκά καί χρήματα στά παιδιά, κι ὁ μικρός χαρούμενος θίασος συνέχιζε στή διπλανή πόρτα:

Χριστούγεννα πρωτογεννα, πρώτη γιορτή τοῦ χρόνου,
γιά βγεῖτε, δέτε, μάθετε, πού ὁ Χριστός γεννιέται...

Τὰ σπίτια ἦταν φτωχικά κι οἱ αὐλές λασπωμένες, ὄχι μαρμαροστρωμένες. "Όμως τὰ παιδιά τραγουδοῦσαν γιά τὰ ὄνειρα τῶν χωριανῶν καί εὐχονταν ὁ Χριστός νά τὰ κάνει ἀληθινά.

"Ἔτσι μέ τὰ τραγούδια καί τῖς εὐχές πέρασε γρήγορα ἡ μέρα. Τό βράδυ μαζεύτηκαν ὅλοι πάλι σπίτι. Ἦταν ὥρα νά λουστοῦν καί νά ἐτοιμάσουν τὰ καλά τους ρούχα γιά τ' ἄλλο πρωί. Ἐπρεπε ὅλοι νά ἐτοιμαστοῦν νά υποδεχτοῦν τό Χριστό μέσα στό σπίτι, ἀλλά καί μέσα στήν καρδιά τους.

Ξάφνου μπήκε στό σπίτι ὁ πατέρας κουβαλώντας ἕνα μεγάλο κούτσουρο, πού τό ἔχε φυλαγμένο γι' αὐτή τῆ νύχτα. Γιατί κάθε

χρόνο αυτή τή νύχτα, τή νύχτα τών Χριστουγέννων, έπρεπε ή φωτιά νά καίει συνέχεια σέ κάθε σπίτι. Ὁ μικρός Χριστός έπρεπε νά βρεῖ παντοῦ ζεστασιά.

Ὁ πατέρας ἀκούμπησε τό Χριστόξυλο στό τζάκι. Οἱ γυναῖκες έφεραν μύγδαλα καί καρύδια κι ἄρχισαν νά τό ραίνουν. Τί χαρά γιά τά παιδιά! Ἐτρεξαν κοντά κι ἄρχισαν νά μαζεύουν ὅσα εἶχαν πέσει κάτω. Μετά ὁ πατέρας πήρε μιά κανάτα μέ κρασί καί ράντισε τό ξύλο κάνοντας τό σχῆμα τοῦ σταυροῦ τρεῖς φορές. Αυτό ἦταν μιά πολύ παλιά συνήθεια στά ἑλληνικά σπίτια, ἀπό τά ἀρχαία χρόνια.

Ἀφοῦ ἄναψε ή φωτιά, ὁ πατέρας βγήκε ἔξω κι ἔφερε κοντά στό τζάκι τό ὑνί ἀπό τ' ἀλέτρι, πού βόηθαγε τούς ἀνθρώπους τόσο πολύ σ' ὄργωμα καί στή σπορά. Ὁ μέγανος γιός σηκώθηκε τότε, πήρε ἀπό τόν πατέρα τό μεγάλο ραβδί ἀνακάτεψε τή φωτιά καί φώναξε δυνατά:

– Πουλιά, κασιόκια, ἀρνιά, γρόσια.

Τό παιδί φώναξε δυνατά τίς τέσσερις αυτές λέξεις πού ἔκλειναν τά ὄνειρά τους, δηλαδή νά γεννήσουν οἱ κότες καί οἱ χῆνες πολλά πουλιά, νά μεγαλώσει τό κοπάδι μέ πολλά νέα

κασιόκια κι ἀρνιά, καί νά ἔχουν ἀρκετά λεφτά. Ἐπειδή πίστευαν ὅτι ή χριστουγεννιάτικη αὐτή φωτιά ἔχει μεγάλη δύναμη, δέν θά πετοῦσαν τή στάχτη, ἀλλά θά τήν ἔριχναν τών Φώτων στά χωράφια, γιά νά μεγαλώσουν γρήγορα καί γερά τά καινούργια σπαρτά. Τά μικρά παιδιά καθώς χάζευαν τή φωτιά ἄρχισαν τά γέλια.

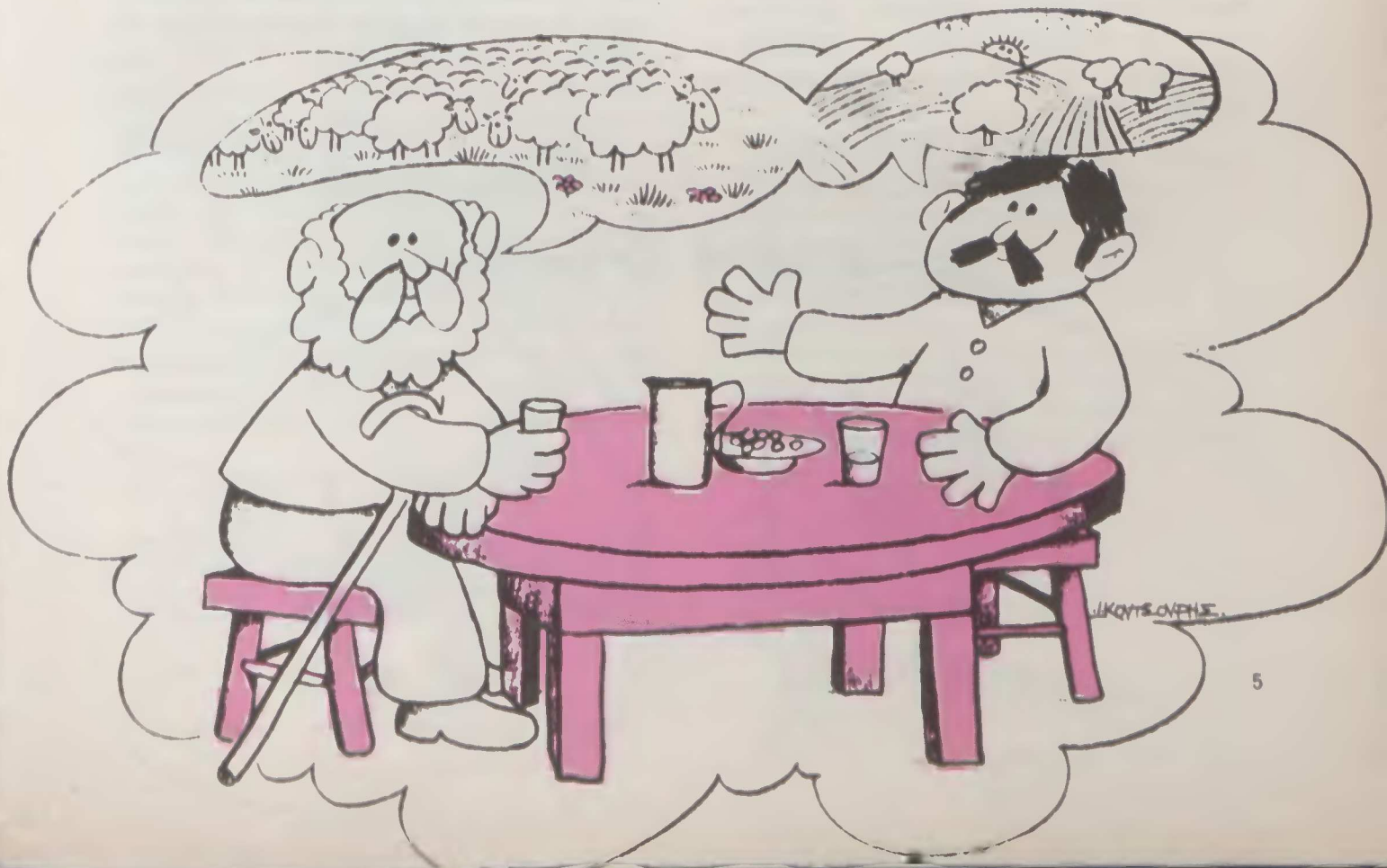
– Ὡραῖα, εἶπαν, τώρα οἱ καλικάντζαροι θά δυσκολευτοῦν νά μποῦν στό σπίτι.

Ἡ γιαγιά ἄρπαξε τότε μιά χούφτα ἀλάτι καί τήν πέταξε στή φωτιά.

– Οἱ κρότοι τῆς φωτιάς ἀπό τ' ἀλάτι θά τούς φοβίσουν ἀκόμα πιό πολύ, εἶπε καί κάθησε σέ μιά καρέκλα χαμογελαστή. Τά παιδιά μαζεύτηκαν γύρω της περιμένοντας ν' ἀκούσουν τήν ἱστορία τών καλικαντζάρων, πού ἄκουγαν πάντα μ' εὐχαρίστηση κάθε χρόνο τέτοια μέρα.

Ἡ γιαγιά ἄρχισε λοιπόν νά λέει:

– Οἱ καλικάντζαροι μοιάζουν μέ ἄσχημα ἀνθρωπάκια. Εἶναι πολύ ἀδύνατοι, μαυριδεροί καί φοροῦν σιδερένια παπούτσια. Οἱ καημένοι δέν βλέπουν καί πολύ καλά καί εἶναι πολύ κουτοί. Γι' αὐτό κι οἱ ἀνθρωποὶ μποροῦν εὐκόλα καί τούς ξεγελᾶνε.

Οι καλικάντζαροι έρχονται από κάτω από τή γή.
 "Ολο τό χρόνο προσπαθοῦν νά κόψουν μέ τά
 τσεκούρια τους τό δέντρο, πού βαστᾶ τή γή.
 'Αλλά ὅταν κοντεύουν νά τό κόψουν, ἔρχε-
 ται ὁ Χριστός καί οἱ καλικάντζαροι ἀνεβαί-
 νουν σπή γή γιά νά πειράξουν τούς ἀνθρώ-
 πους. "Άλλοι προσπαθοῦν νά σβήσουν τή
 φωτιά, ἄλλοι κάθονται στούς ὤμους τῶν ἀν-
 θρώπων, ἄλλοι τούς πιάνουν μέ τό ζόρι στό
 χορό. 'Ακόμα κάνουν ἀταξίες καί τρῶνε ἀπό
 τά χριστουγεννιάτικα γλυκά.

Μόνο ὅταν βαφτιστεῖ ὁ Χριστός κι ἀγιάσουν τά
 νερά, τήν ὥρα πού ὁ παπᾶς ἀγιάζει τή γή καί
 τά σπίτια, οἱ καλικάντζαροι τρέχουν πίσω στά
 βάθη φωνάζοντας:

Φεύγετε νά φεύγουμε,
 τί ἔρχεται ὁ τρελόπαπας
 μέ τήν ἀγιαστούρα του
 καί μέ τή βρεχτούρα του.
 Μᾶς ἁγιάσε, μᾶς ἔβρεξε
 καί μᾶς ἐκατάκαψε.

"Όμως τό δέντρο πού βαστᾶ τή γή ἔχει
 θρέψει ξανά καί εἶναι γερό ὅπως πρῶτα.
 "Ήταν πιά πολύ ἀργά. 'Ο πατέρας ἔμεινε
 κοντά στό τζάκι νά φροντίσει τή φωτιά καί τά
 παιδιά ξάπλωσαν νά κοιμηθοῦν. Στό ὄνειρό
 τους ἔνα λαμπερό ἀστέρι τούς ὀδήγησε σέ
 μιά σπηλιά, γιά νά δοῦν τό μικρό Χριστό νά
 τούς χαμογελά...

Πρωῖ πρωῖ ἡ καμπάνα χτύπησε χαρμόсуна.
 "Όλοι οἱ ἀνθρώποι τοῦ χωριοῦ, ντυμένοι μέ τά
 καλά τους, μαζεύτηκαν στήν ἐκκλησία. Μέ
 γαληνεμένα πρόσωπα ἔψαλαν μαζί μέ τόν
 ψάλτη:

'Η παρθένος σήμερον
 τόν ὑπερούσιον τίκτει...

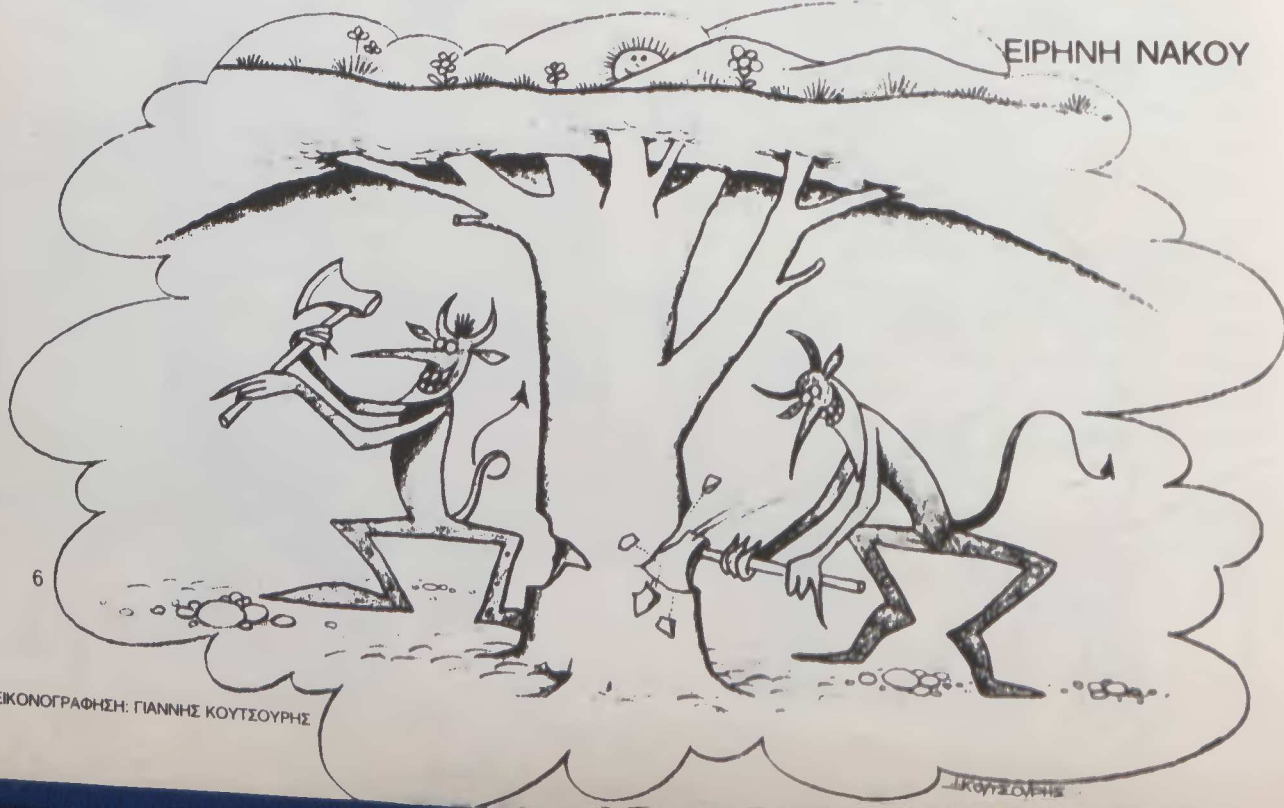
Κι ὕστερα, ὅταν γύρισαν σπίτι, τά παιδιά ἄρχι-
 σαν τό τραγούδι καί τό παιχνίδι. 'Από τήν κου-
 ζίνα ἔρχόταν ἡ ζεστή μυρουδιά ἀπό τά φαγητά,
 τά πολλά φαγητά καί γλυκά τοῦ χριστουγεννιά-
 τικου τραπεζιοῦ.

Μετά ἀπό λίγο χτύπησε ἡ πόρτα. Φίλοι καί
 συγγενεῖς ἦρθαν νά εὐχηθοῦν. 'Η ὥρα πέρνα-
 γε γρήγορα ἐκεῖνο τό πρωινό κι ἔτσι σέ λίγο
 ὅλοι βρέθηκαν καθισμένοι γύρω ἀπό τό μεγάλο
 καί στολισμένο τραπέζι. Οἱ καλεσμένοι σή-
 κωσαν τά ποτήρια μέ τό κρασί ψηλά καί
 ἄρχισαν νά τραγουδοῦν:

Σ' αὐτό τό σπίτι πού ἔραμε πέτρα νά μή ραῖσει
 κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χίλια χρόνια νά ζήσει.

'Αφοῦ τέλειωσε τό φαγοπότι, ἄρχισαν τό
 χορό, πού κράτησε ὡς τό βράδυ. Κι ὅταν ἡσύ-
 χασε τό σπιτικό κι ὅλοι κοιμήθηκαν εὐχαριστη-
 μένοι, τά καλικαντζαράκια ξεχύθηκαν μέσ στό
 μεγάλο δωμάτιο κι ἔστησαν τό δικό τους
 τρελό χορό.

ΕΙΡΗΝΗ ΝΑΚΟΥ

καὶ βέβαια νά τὰ πεῖτε.

Καὶ ἀνοίγουν οἱ νοικοκυραῖοι τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τους, γιὰ νά τραγουδήσουν τὰ παιδιὰ τῆς πόλης ἢ τοῦ χωριοῦ τὰ Κάλαντα.

Τὰ Κάλαντα εἶναι τραγουδιὰ πού ἀναγγέλλουν τὸ μεγάλο νέο τῆς Γέννησης τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς ἀρχῆς τοῦ χρόνου, εὐχονται γιὰ τὸ καλὸ καὶ παινεύουν τὸ νοικοκύρη καὶ τὴν οἰκογένειά του. Αὐτὰ τὰ κάλαντα ὁμως πού λέμε ἐμεῖς ἐδῶ στὴν Ἀθήνα γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι γνήσιοι λαϊκοὶ στίχοι, ἀλλὰ καμωμένοι ἀπὸ δάσκαλους καὶ καλόγερους τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια. Ὅλοι μας τὰ ἔχουμε τραγουδήσει.

—Νά τὰ κάλαντα τῶν Χριστουγέννων:

*Καλὴν ἐσπέραν, ἀρχοντες, ἂν εἶναι ὀρισμός σας,
Χριστοῦ τὴν θεῖαν γέννησιν νά πῶ στ' ἀρχοντικό σας.
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεέμ τῆ πόλει,
οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται, χαίρει ἡ κτίσις ὅλη κτλ.*

—Καὶ τῆς Πρωτοχρονιάς:

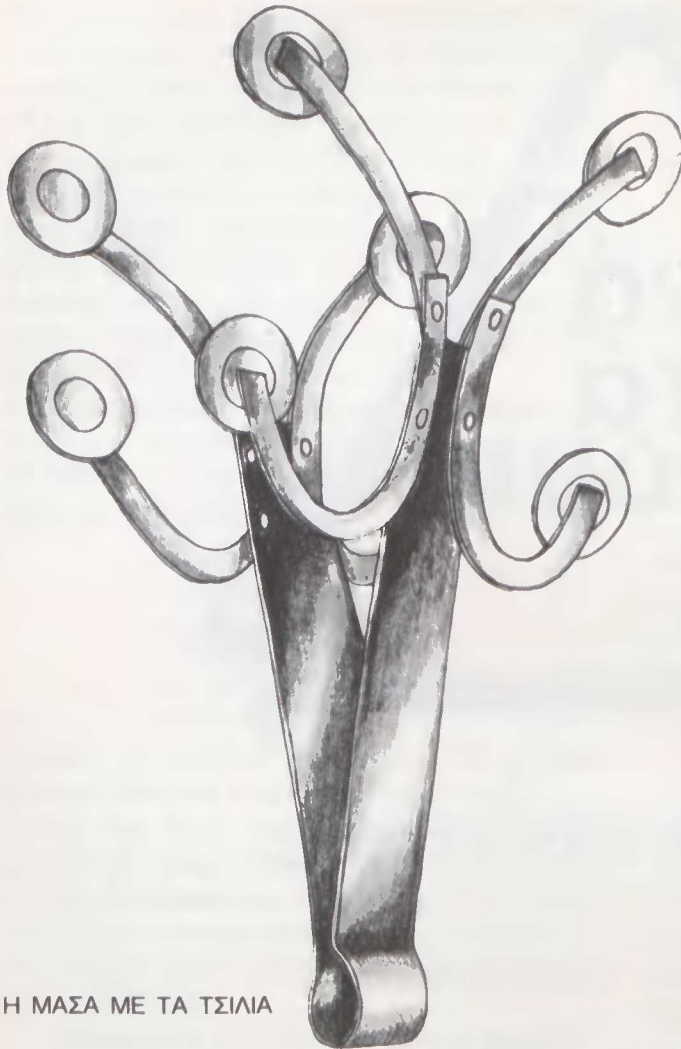
*Ἀρχιμηνιά κι ἀρχιχρονιά, ψηλὴ μου δεντρολιθανιά
κι ἀρχὴ καλὸς μας χρόνος, ἐκκλησιά μέ Ἅγιο θρόνο.
Ἀρχὴ πού ἦλθε ὁ Χριστὸς, ἅγιος καὶ πνευματικὸς
στὴ γῆ νά περπατήσῃ καὶ νά μᾶς καλοκαρδίσει.
Ἅγιος Βασίλης ἐρχεται, ἀρχοντες τὸ κατέχετε
ἀπὸ τὴν Καισαρεία, σὺ ἴσαι ἀρχόντισσα κυρία κτλ.*

Τὰ κάλαντα ὁμως πού λένε σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα εἶναι πιὸ ὁμορφα.

Ἔχουν τὸ ρυθμὸ καὶ τὴ γνησιότητα τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν μας. Δὲν εἶναι ὁμως παντοῦ τὰ ἴδια. Ἄλλιῶς τραγουδιούνται τὰ κάλαντα στὴν Κρήτη, ἀλλιῶς στὴν Πελοπόννησο, στὴν Ἡπειρο ἢ ἀλλοῦ. Νά μερικά Χριστουγεννιάτικα:

1. Χριστὸς γεννιέται,
σά γήλιος φέγγει,
σά νιὸ φεγγάρι,
σάν παλικάρι.

Η ΜΑΣΑ ΜΕ ΤΑ ΤΣΙΛΙΑ

Καί μερικά γιά τήν Πρωτοχρονιά:

1. Ἄγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπό τήν Καισαρεία.
 Βαστάει εἰκόνα καί χαρτί, χαρτί καί καλαμάρι.
 - Βασίλη μ' πούθες ἔρχεσαι καί πούθεν κατεβαίνεις;
 - Ἀπό τή μάνα μ' ἔρχομαι καί στό σχολεῖό πηγαίνω.
 - Καί σάν πηγαίνεις στό σχολεῖό,
 κάτσε νά τραγουδήσεις.
 - Εγώ γράμματα μαθαίνα, τραγούδια δέν ἤξεύρω.
 - Καί σάν ἤξεύρεις γράμματα, πές μας τήν ἀλφαβῆτα.
 Καί στό ραβδί τ' ἀκούμπησε νά πεί τήν ἀλφαβῆτα.
 - Καί τό ραβδί ἔτανε ξερό καί θλάστησε κλωνάρια.
 Κι ἀπάνω στά κλωνάρια του πέρδικες κελαϊδοῦσαν.

2. Καλημέρα κι ἄη Βασίλης,
 μέ τόν πέρναρο στά χέρια.
 Μέ τό διάφορο στό σπῆτι,
 ὅσα φύλλα καί κλαριά,
 τόσα γρόσια καί φλουριά.

3. Ταχιά, ταχιά ἔν' ἀρχιμηνιά, ταχιά ἀρχή τοῦ χρόνου,
 ταχιάν ὅπου προπάτηξεν Ἄφέντη μας στόν κόσμο
 κι ἐθγήκεν κι ἐχαιφέτηξεν ὄλους τσοῖ ζευγολάτες.
 Ὁ πρῶτος πού ἀπάντηξεν ἦταν Ἄγιος Βασίλης.
 - Καλῶς τά κάνεις Βασιλεῖό, καλό ζευγάριν ἔχεις.
 - Καλό τό λές ἀφέντη μου, καλό κι εὐλογημένο,
 ὅπου μοῦ τό εὐλόγησες μέ τό δεξό σου χέρι
 τό μαῦρο καί τό μελισσό καί τό στεφανοκέρι.
 Πευκένιο ἔναι τ' ἀλέτρι σου, δαφνένιος ὁ ζυγός σου,
 τ' ἀπανωξεύλια τοῦ ζυγοῦ βασιλικοῦ κλωνάρι.

4. Σέ τοῦτ' τό σπῆτι πούρθαμε, πέτρα νά μὴ ραγίσει
 κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνια πολλά νά ζήσει.
 Νά ζήσει χρόνους ἑκατό καί ἑξάμηνα διακόσια,
 νά ζήσει σάν τόν Ἐλυμπο, σάν τ' ἄγριο περιστέρι.

2. Χριστούγεννα, πρωτούγεννα, πρώτη γιορτή τοῦ χρόνου,
 γιά θγαῖτε, δέτε μάθετε πῶς ὁ Χριστός γεννιέται,
 γεννιέται καί βαπτίζεται στό μέλι καί στό γάλα,
 τό μέλι τῶν οἱ ἄρχοντες, τό γάλα οἱ ἀφεντάδες,
 καί τό κηρί τῆς μέλισσας τό τρώει ἡ Παναγίτσα.

3. Χριστούγεννα, πρωτούγεννα τώρα Χριστός γινιέται,
 γινιέται κι βαπτίζεται στούς οὐρανοῦς πηγαίνει.
 Ὅλα τ' ἀγγέλια χαίρονται κι τά διμόνια σκάζουν.
 Σκάζουν κι πλαντάζουν τά αἰδέρα ταραάζουν.

ΤΟΥΜΠΕΛΕΚΙ

Όταν τελειώσει τό τραγούδι, τούς δίνουν χρήματα, γλυκά, κουλουράκια ή κουλουῤρες πού φτιάχνουν γιά τά παιδιά, καί τά λένε Κολιαντίνες ἢ Κολιαντρίνες. Πολλές φορές τά παιδιά θυμίζουν στους νοικοκυραίους ὅτι περιμένουν τό φίλεμα:

Κόλιαντα μέλινα,
τρεις χιλιάδες πρόβατα
καί πεντακόσια γίδια,
στό μέγα τό χωράφι
καί στό μικρό τ' ἀμπέλι,
ὅταν βρέχει βρέχομαι,
κι ὅταν χιονίζ' ἐκεῖ 'μαι,
Κόλιαντα γυρεύουμε,
ἄν μᾶς δίνουν παίρνουμε,
κι ἄν μᾶς δείρουν φεύγουμε.

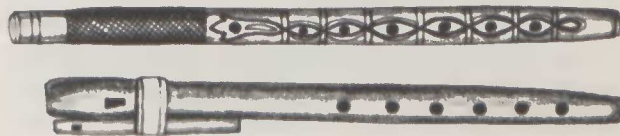
ΜΠΑΓΛΑΜΑΣ

Δώστε μας γιά τόν κόπο μας
αὐγά καί μία κότα
καί κλείστε μας πὴν πόρτα σας
νά πάμε σ' ἄλλη πόρτα.

ΚΑΡΑΜΟΥΖΑ

Καί βάλε τό χεράκι σου σπὴν ἀργυρή σακούλα
κι ἄν ἔχεις γρόσια καί φλουριά, κέρνα τά παλικάρια.
Κι ἀνοίξτε τά κουτάκια σας τά κατακλειδωμένα
καί δώστε μας τόν κόπο μας, νά πάμε κι ἄλλο πέρα.

ΦΛΟΓΕΡΑ ΚΑΙ ΔΙΣΑΥΛΙ

Ἄν ὅμως κανένας νοικοκύρης δέν ἀνοίξει πὴν πόρτα γιά νά τοῦ τά ποῦνε..., τότε πιά τό τραγούδι δέν εἶναι ὄλο εὐχές καί καλά λόγια.

Ἐσένα πρέπ' ἀφέντη μου ντουρβάς μέ δεκανίκι,
νά σέ τραβοῦνε τά σκυλιά καί πέντε, δέκα λύκοι.
Καί σέ κυρά ἢ ὁμορφιά γρήγορα νά σ' ἀφήσει,
ὁ ἄντρας σου νά σέ ἰδεῖ καί νά μὴ σέ γνωρίσει.
Τὴν κόρη σου πὴν ὁμορφη θάλτηνε στό ζεμπίλι
καί κρέμασέ την ἀψηλά νά μὴν πὴν φᾶν οἱ ψύλλοι.
Ἀπὸ χρόνους σας πολλούς, μ' ἓνα τάσι ποντικούς.

Ἀφέντη μου σπὴν κάπα σου ἰνιά χιλιάδες ψεῖρες
Ἄλλες γεννοῦν, ἄλλες κλωσοῦν κι ἄλλες αὐγομαζώνουν
κι ἄλλες θιό παρακαλοῦν, νά μὴ τίς ζεματίσουν.

Οἱ μελωδίες τῶν τραγουδιῶν αὐτῶν διαφέρουν ἀπὸ τόπο σέ τόπο, ὅπως εἶναι διαφορετικά καί τά μικρά ὄργανα πού τίς συνοδεύουν. Τό τρίγωνο πού ὄλοι τό ξέρουμε, τό τουμπελέκι πού τό σῶμα του εἶναι πῆλινο καί ἔχει σπὴν μιά ἄκρη τεντωμένο λεπτό πετοῖ, ἢ σιδερένια μασά μέ τά μικρά πιατάκια, (τά τσίλια). Ἀκόμα καί μικρά ραβδιά πού τά λένε μασσοῦκες ἢ τσομάκες, πού τά χτυπᾶνε ρυθμικά κάτω, ὅταν τραγουδοῦνε τά κάλαντα.

ΜΑΡΙΑ ΚΥΝΗΓΟΥ

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΚΑΙ...

1. ΠΕΣ ΜΟΥ ΤΙ ΒΛΕΠΕΙΣ

Όλοι οι παίκτες αποφασίζουν και γράφουν σε ένα χαρτί 10 έως 12 πράγματα που μπορεί να δει κανείς από το παράθυρο του αυτοκινήτου του καθώς ταξιδεύει.

Όταν αρχίσει το παιχνίδι, οι παίκτες κοιτούν έξω από το παράθυρο και προσπαθούν να βρουν τα πράγματα που είναι γραμμένα στο χαρτί, π.χ. ένα άλλο, ένα φορτηγό. Κερδίζει αυτός που θα βρει τα περισσότερα.

2. ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΕ ΤΙΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Όπως ξέρετε, στην πινακίδα κάθε αυτοκινήτου υπάρχουν 2 γράμματα και 4 αριθμοί. Όταν αρχίσει το παιχνίδι, ο κάθε παίκτης προσπαθεί να βρει το αρχικό γράμμα του μικρού του ονόματος σε ένα από τα 2 γράμματα της πινακίδας και την ηλικία του ανάμεσα στους αριθμούς της πινακίδας ενός αυτοκινήτου που περνάει. Κερδίζει αυτός που θα βρει πρώτος το αρχικό του μικρού του ονόματος και την ηλικία του. Π.χ. ο Πέτρος που είναι 10 χρονών κερδίζει αν δει πρώτος ένα αυτοκίνητο με την πινακίδα ΠΚ-2710. Κερδίζει όμως όλους τους παίκτες, αυτός που θα βρει και τα δύο αρχικά του ονόματός του και το χρόνο που γεννήθηκε στην πινακίδα ενός αυτοκινήτου.

Παράδειγμα

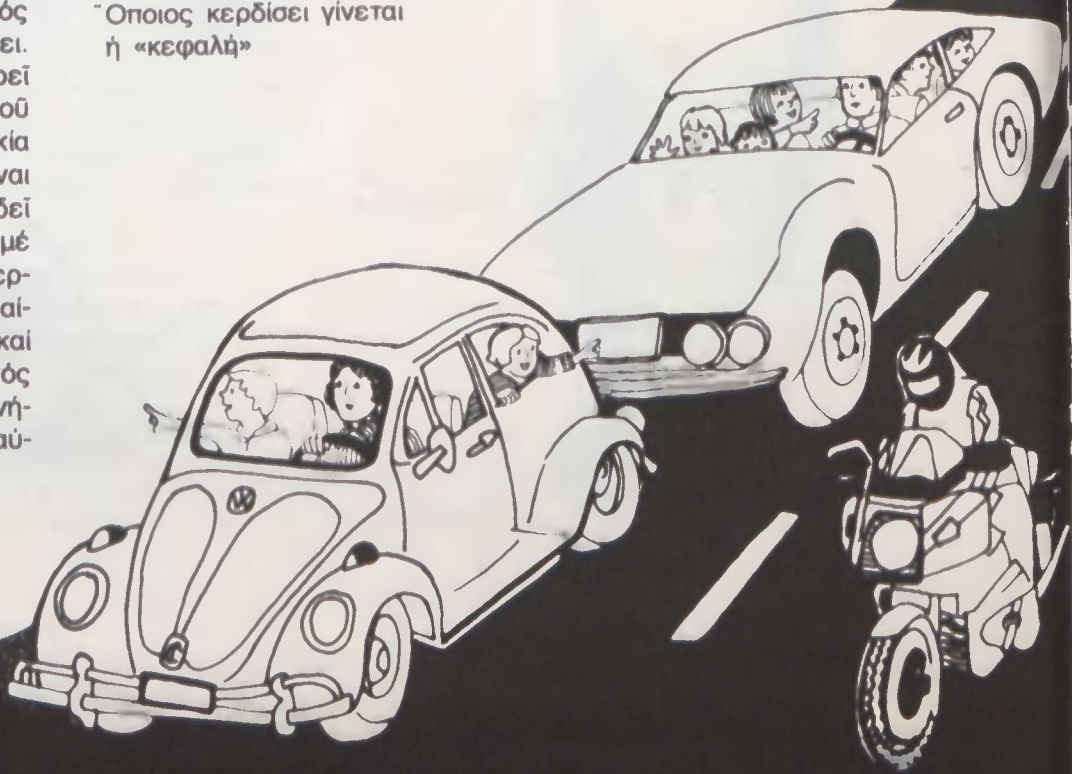
Πρατήριο Βενζίνης	Καράβι
Γέφυρα	Εκκλησία
Χιλιομετρική ένδειξη	Περίπτερο
Εργοστάσιο	Άλογο

3. ΠΕΣ ΜΟΥ ΤΙ ΣΚΕΦΤΕΣΑΙ

Από τους παίκτες κάποιος γίνεται «κεφαλή». Η «κεφαλή» κρατάει στο μυαλό της κάτι που θα δει στη διαδρομή. Οι υπόλοιποι πρέπει να μαντέψουν τι είναι αυτό το κάτι. Η «κεφαλή» λέει στους παίκτες μόνο το πρώτο γράμμα της λέξης, π.χ. αν είναι ένα φορτηγό, λέει το γράμμα Φ. Οι παίκτες αρχίζουν να λένε ονόματα πραγμάτων που αρχίζουν από το γράμμα αυτό. Η «κεφαλή» απαντά μ' ένα «ναί» ή μ' ένα «όχι». Κάθε παίκτης μπορεί να κάνει πέντε μόνο ερωτήσεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά του πράγματος π.χ. Έχει κόκκινο χρώμα; Είναι μεγάλο;

Έχει ρόδες; κλπ. Κερδίζει αυτός που θα το βρει πρώτος.

Όποιος κερδίζει γίνεται ή «κεφαλή»

ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ

Τώρα τίς γιορτές, περνάμε αρκετές ώρες μέσα στο αυτοκίνητο, στο τρένο, στο λεωφορείο, πηγαίνοντας σέ φίλους καί έκδρομές. Για νά μή μᾶς φαίνονται ἀτέλειωτες οἱ ώρες, προτείνουμε μερικά παιχνίδια πού παίζονται κατά τή διάρκεια τῆς διαδρομῆς.

Ὁ ἅι βασίλης

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΙΠΕΡΟΓΛΟΥ

“Ολοι μας έχουμε ήδη αρχίσει νά τόν σκεφτόμαστε. Σέ λίγο καιρό παντού γύρω μας θ' αρχίσουν οί προετοιμασίες γιά τόν έρχομό τους. Φυσικά έννοῶ τόν Ἅγιο Βασίλη. Ξέρουμε ὅμως ποιός πραγματικά είναι;

Τά τελευταία χρόνια συνηθίσαμε τόν Ἅγιο Βασίλη μέ τό κόκκινο κουστούμι, τίς μπότες καί τό σκούφο. Συνήθως έρχεται μέ ἓνα ἔλκηθρο πού τό σέρνουν ἐλάφια. Ὁμως αὐτή είναι ἡ μορφή τοῦ Σάντα Κλάους, πού γιορτάζουν στίς δυτικές χώρες τῆς Εὐρώπης καί στήν Ἀμερική. Ἀνάλογα μέ τά δικά τους ἔθιμα ὁ Σάντα Κλάους έρχεται τά Χριστούγεννα καί δέν ἔχει καμιά σχέση μέ τήν Πρωτοχρονιά καί τή γιορτή τοῦ Ἅγιο-Βασίλη.

Ὁ Ἅγιο-Βασίλης πού γιορτάζουμε στήν Ἑλλάδα τήν Πρωτοχρονιά είναι πολύ διαφορετικός. Ἀντιπροσωπεύει τό καλό πνεῦμα τοῦ νέου χρόνου πού φέρνει χαρά καί εὐτυχία. Ἀνάλογα μέ τά ἔθιμα τῆς κάθε περιοχῆς τῆς χώρας μας παρουσιάζεται καί διαφορετικά. Στίς μεγάλες πόλεις ὁ Ἅγιο-Βασίλης είναι ἓνας σοφός ὁδοιπόρος, πού κρατώντας «χαρτί καί καλαμάρι» γυρίζει τά σπίτια τό βράδυ τῆς Πρωτοχρονιάς. Γι' αὐτό ἐκεῖνο τό βράδυ αφήνουν ὅλοι τό τραπέζι στρωμένο μέ πολλά γλυκά καί μέ τό κομμάτι τοῦ Ἅγιο-Βασίλη ἀπό τήν βασιλόπιτα. Ὁ Ἅγιο-Βασίλης έρχεται, εὐλογεῖ τό σπίτι καί αφήνει τοῦς μπουναμάδες του.

Στά χωριά ὁ Ἅγιο-Βασίλης παρουσιάζεται σάν ἓνας καλός γεωργός, πού γυρίζει ἀπό μέρος σέ μέρος. Ἀπό τήν παραμονή τό βράδυ ὅλοι φροντίζουν νά ταῖσουν τά ζῶα τους, ὥστε ὅταν ἔρθει, νά τά βρεῖ χορτάτα, νά εὐχαρισθηθεῖ καί νά εὐλογήσει τό σπίτι γιά τόν καινούργιο χρόνο. Ἀπό τή βιογραφία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ξεκίνησε καί μιὰ παράδοση πού, ἀλλαγμένη λίγο, συνδέεται μέ τό ἔθιμο τῆς Βασιλόπιτας.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΑΡΙΩΝ ΤΣΙΜΠΟΥΚΑΚΗΣ

Κάποτε, λέει, ὁ Ἐπαρχὸς τῆς Καισάρειας ἀποφάσισε νὰ ζητήσει ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς τῆς ἐπαρχίας του νὰ πληρώσουν μεγαλύτερους φόρους. Οἱ κάτοικοι, πού ἦταν φτωχοὶ καὶ δὲν μπορούσαν νὰ τοὺς πληρώσουν, ἀποφάσισαν νὰ πᾶνε στὸν Ἐπίσκοπό τους καὶ νὰ ζητήσουν τὴ βοήθειά του. Ὁ Ἐπίσκοπος αὐτὸς δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸ γνωστὸ μας Ἅγιο-Βασίλη. Ἐκεῖνος ἀφοῦ σκέφτηκε, τοὺς πρότεινε νὰ μαζέψουν ὅ,τι κοσμήματα καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα εἶχαν στὰ σπίτια τους καὶ νὰ τοῦ τὰ φέρουν. Ἀφοῦ ἐγίνε αὐτό, ὁ Ἐπίσκοπος παρουσιάστηκε στὸν Ἐπαρχὸ καὶ τοῦ ζήτησε νὰ δεχθεῖ τὰ κοσμήματα πού τοῦ εἶχε φέρεῖ σὰν ἀντάλλαγμα γιὰ τοὺς φόρους. Ὁ Ἐπαρχὸς τότε κατάλαβε πόσο ἄδικο ἦταν νὰ στερήσει ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ὅ,τι πολύτιμο εἶχαν, ντράπηκε καὶ ἀποφάσισε νὰ μὴ ζητήσει τοὺς φόρους.

Ὅταν ὁ κόσμος ἔμαθε τὰ καλά νέα ἀποφάσισε νὰ γιορτάσει. Ἀνάμεσα στὶς ἄλλες προετοιμασίες γιὰ τὴ γιορτῆ, ὑπῆρχε ἡ συνήθεια νὰ φτιάχνουν καὶ γλυκὰ ψωμιά. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐτοιμάστηκε ἡ γιορτῆ, ὁ Ἐπίσκοπος μάζεψε ὅλα τὰ ψωμιά καὶ ἔβαλε μέσα ὅλα τὰ πολύτιμα πράγματα πού ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψει στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ αὐτὸ γιατί δὲν εἶχε κρατήσει λογιαρισμὸ τί τοῦ εἶχε δώσει ὁ καθένας. Μετὰ τοὺς μοίρασε τὰ ψωμιά. Ὅταν οἱ ἀνθρωποὶ τὰ ἔκοψαν γιὰ νὰ τὰ φᾶνε, μὲ ἓνα πραγματικὰ θαυμαστὸ τρόπο, βρῆκαν μέσα ὅ,τι εἶχαν δώσει.

Ἀπὸ τότε ἔμεινε σὰν ἔθιμο στὴν Καισάρεια νὰ γιορτάζουν κάθε χρόνο τὴν ἴδια μέρα καὶ νὰ βάζουν μέσα στὰ γλυκὰ ψωμιά τῆς γιορτῆς κάτι πολύτιμο. Τὰ ψωμιά αὐτὰ τὰ μοίραζαν στοὺς φτωχοὺς. Πολύ ἀργότερα, ὅταν ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἄρχισε νὰ γιορτάζεται τὴν Πρωτοχρονιά, τὸ ἔθιμο ἄλλαξε λιγάκι.

Σήμερα ἐξακολουθοῦμε νὰ φτιάχνουμε τὸ γλυκὸ ψωμὶ τῆς γιορτῆς, πού τὸ λέμε βασιλόπιτα, καὶ βάζουμε μέσα ἓνα νόμισμα. Ὅταν

κόβουμε τὴν βασιλόπιτα, φροντίζουμε πάντα νὰ κόψουμε καὶ ἓνα κομμάτι γιὰ τὸν Ἅγιο-Βασίλη καὶ γιὰ τὸ φτωχό. Ἐπίσης συνηθίζουμε νὰ δίνουμε γλυκὰ καὶ δῶρα σὲ ὅσους ἔρχονται στὸ σπίτι μας καὶ σὲ ὅλα τὰ σπίτια πού πηγαίνουμε ἐμεῖς.

Ὅπως βλέπετε ὁ Ἅγιο-Βασίλης μας, τὸ καλὸ πνεῦμα τῆς Πρωτοχρονιάς, φροντίζει ἀκόμα καὶ σήμερα μέσα ἀπὸ τὰ ἔθιμα καὶ τὶς συνήθειές μας νὰ φέρνει χαρὰ καὶ εὐτυχία σὲ ὅλους μας.

Καλὴ Πρωτοχρονιά.

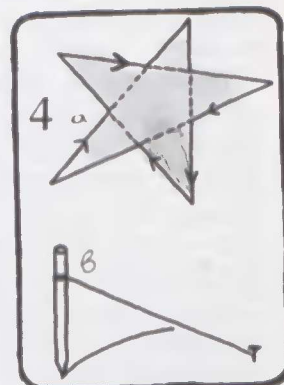
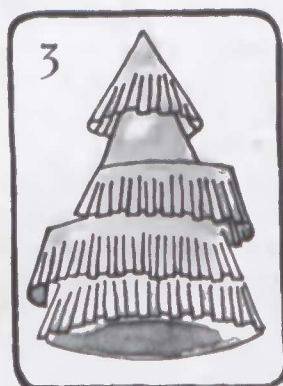
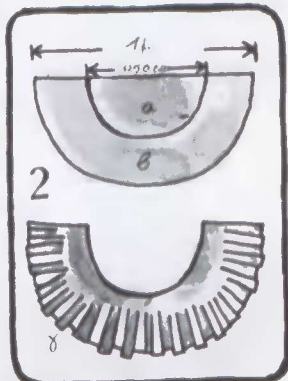
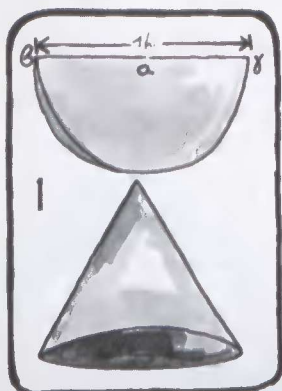
Αὐτὴ εἶναι μιά εἰκόνα τοῦ Σάντα Κλάους ὅπως τὸν ζωγράφισαν στὴν Ἀμερικὴ πρὶν ἀπὸ 100 περίπου χρόνια.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΣΤΟΛΙΔΙΑ

ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΙΓΟΥΡΟΙ ΠΩΣ ΣΥΜΦΩΝΕΙΤΕ ΜΑΖΥ ΜΑΣ ΟΤΙ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΕΝΟΥΝ ΣΤΑ ΔΑΣΗ. ΓΙΑ ΑΥΤΟ ΣΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ ΝΑ ΦΤΙΑΞΕΤΕ ΜΟΝΟΙ ΣΑΣ ΕΝΑ ΧΑΡΤΙΝΟ ΤΩΡΑ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ.

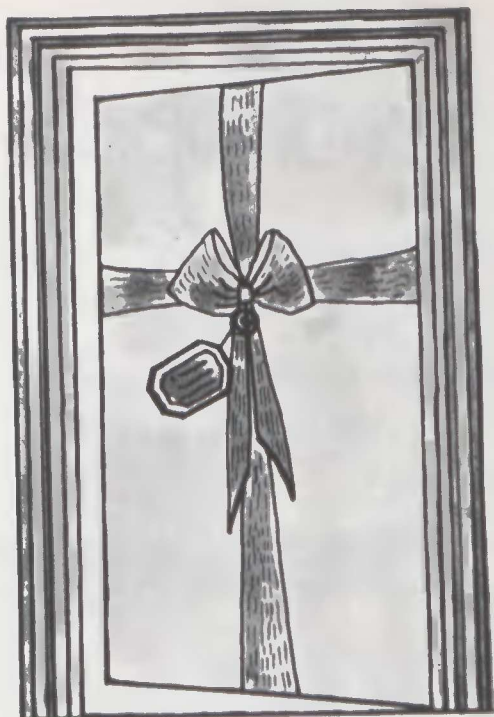
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ

ΥΛΙΚΑ: Άλουμινόχαρτο, πράσινο χαρτί, χαρτόνι.

- α) Σχεδιάσε ένα κύκλο διαμέτρου 60 εκατοστών πάνω στο χαρτόνι. Για νά σχεδιάσεις τόν κύκλο δέσε ένα μολύβι στήν άκρη ενός σπάγκου 30 έκ. και κίνησέ το κυκλικά, άφου πρώτα έχεις στερεώσει τήν άλλη άκρη τού σπάγκου μέ μιά πινέζα στό κέντρο τού χαρτονιού και τό χαρτόνι πάνω στό τραπέζι ή όπουδήποτε άλλο νομίζεις κατάλληλο μέρος (σχήμα 4β).
  - β) Χώρισε τόν κύκλο στή μέση και κόψε τόν μισό κύκλο. Κατόπιν κόλλησε τό σημείο γ' πάνω στό σημείο β', άφου πρώτα λυγίσεις τό ήμικύκλιο στό σημείο α' και θά έχεις φτιάξει έναν κώνο (σχήμα 1).
  - γ) Από τό πράσινο χαρτί κόψε πολλούς μισούς κύκλους (διαμέτρου 60 έκ.τ.). Από τούς μισούς κύκλους άφάιρεσε τό τμήμα α' (σχήμα 2). Στά ήμικύκλια κάνε πολλές ψαλιδιές, όπως δείχνει τό σχήμα 2γ.
  - δ) Κόλλησε τούς ψαλιδιαμένους μισούς κύκλους πάνω στόν κώνο άρχίζοντας από τή βάση (σχήμα 3).
- Όταν φτάσεις σχεδόν στήν κορυφή τού δέντρου, κάνε τήν κορυφή τού δέντρου φτιάχνοντας ένα κώνο από τό ήμικύκλιο α' τού σχήματος 2, ψαλιδίζοντας τή βάση του και κόλλησέ τον στήν κορυφή.
- ε) Σχεδιάσε ένα άστέρι μονοκονδυλιά (σχήμα 4α) στό χαρτόνι, κόψε το και ντύσε το μέ άλουμινόχαρτο. Κόλλησέ το στήν κορυφή τού δέντρου.

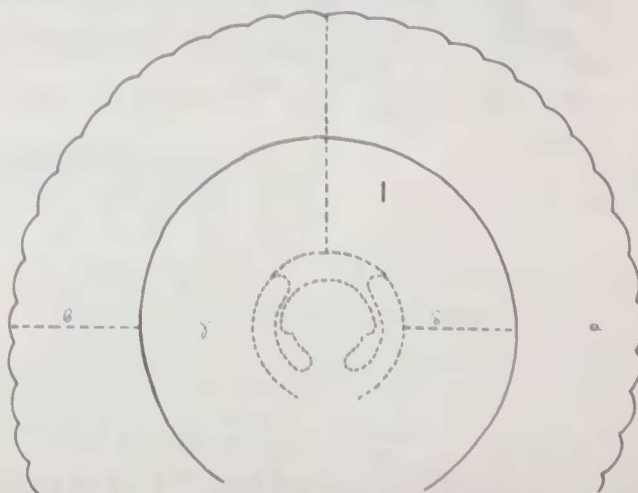

ΠΟΡΤΑ ΠΑΚΕΤΟ

ΥΛΙΚΑ: Γκοφρέ χαρτί δύο διαφορετικῶν χρωμάτων.

- α) Ντύσε τὴν πόρτα σου μπρός καὶ πίσω μὲ τὸ γκοφρέ χαρτί τοῦ ἑνὸς χρώματος καὶ στερέωσέ το μὲ σελοτέιπ.
- β) Κόψε λουρίδες ἀπὸ τὸ γκοφρέ χαρτί τοῦ ἄλλου χρώματος πάχους 10 - 12 ἑκατ. καὶ δέσε μὲ αὐτὲς τὴν πόρτα σου ὅπως ἓνα πακέτο.
- γ) Φτιάξε ἓνα φιόγκο ἀπὸ τὸ ἴδιο χαρτί καὶ μιά ἐτικέτα μὲ τὸ ὄνομά σου.
- δ) Κόλλησέ τα στὴν πόρτα, ὅπως δείχνει τὸ σχῆμα.

ΑΓΓΕΛΟΙ ΚΗΡΟΠΗΓΙΑ

ΥΛΙΚΑ: Χάρτινα λευκά πιάτα, (ἢ λευκὸ χαρτόνι), κεριά ψαλίδι.

α) Σχεδίασε καὶ κόψε τὸ πιάτο στὶς διακεκομμένες γραμμές, ὅπως δείχνει τὸ σχῆμα 1 (ἂν ἔχεις χαρτόνι σχεδίασε πρῶτα ἓνα κύκλο).

β) Πέρασε τὸ τμήμα α' στὴν ἐγκοπή β' καὶ τὸ τμήμα γ' στὴν ἐγκοπή δ' (σχῆμα 3)

γ) Πρόσεξε μὴν ἀφήσεις τὸ κερί νὰ καεῖ μέχρι τὸ τέλος!

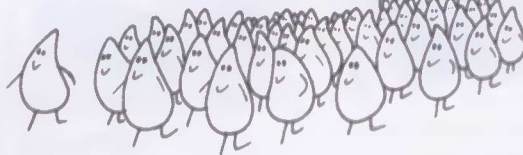

ΣΧΕΔΙΑ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΚΡΗ

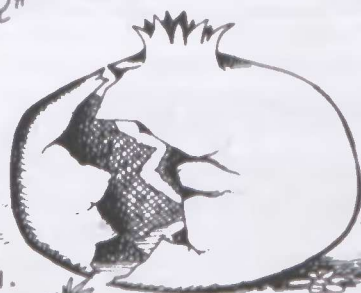
Τὸ ρόδι τὰ σπόρια καὶ ὁ κόσμος

Μιὰν αὐγὴ πού στὴν αὐγὴ μας
κακαρίζαν τὰ κοκόρια
βγήκανε νὰ πᾶνε βόλτα
ἀπ' τὸ ρόδι χιλιά σπόρια.

—καὶ τὸ ρόδι μὲ σχισμένο
τὸ καλὸ του τὸ σακάκι
μένει παραπονεμένο
μέσα στ' ἀδειανὸ κηπάκι.

Φτάσανε σὲ σταυροδρόμι
μεσημέρι ὥρα γιὰ
καὶ χωρίζουνε καὶ πᾶνε
γιὰ τὰ τέσσερα σημεῖα.

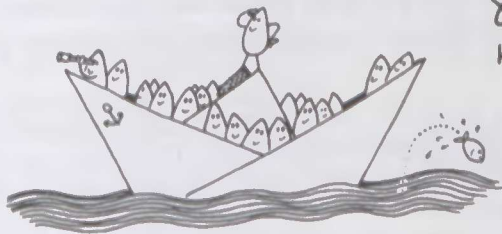

Άλλα πᾶνε στὴν Ἄσια,
ἄλλα πᾶνε στὴν Εὐρώπῃ,

γιὰ νὰ μάθουν πῶς περνᾶνε
καὶ τι κάνουν οἱ ἀνθρώποι.

Δέκα πᾶνε σὲ μιά πόχῃ
πού ἔχθροὶ τὴν πολεμᾶνε
φτιάχνουν ἄρματα καὶ κάστρα
δίνουν μάχῃ καὶ νικᾶνε.

Πέντε πᾶνε στὸ φεγγάρι

κι' ἄλλα πέντε γιὰ τὸν Ἄρη

μέ διαστημόπλοιοῦ τους
μια σκούπα κι' ἓνα φτυᾶρι.

Τρία ἄλλα φτιάχνουν καὶ ἔχουν
καρυδοτσουφλα γιὰ στόλο
καὶ γιὰ πιγκουίνους πᾶνε
μιὰν αὐγὴ στὸν Βόρειο Πόλο.

Ἔτσι μῆκᾶνε καὶ φύγαν
μέσ σὲ τρένα καὶ βαπόρια
νὰ γνωρίσουνε τὸν κόσμo
τοῦ ροδιοῦ τὰ χίχια σπόρια.

Μιχάλης
Μπουρμπουλῆς

ΛΙΝΟΣ

Έπειδή ακούσαμε τόσα πολλά για τις εκλογές και λίγα καταλάβαμε τελικά για τό πώς γίνονται, ας δοῦμε με λίγα λόγια μέ ποιό τρόπο σχηματίζεται ἡ Βουλή μας.

Όλοκληρη ἡ Ἑλλάδα χωρίζεται σέ 56 ἐκλογικές περιφέρειες. Ἀνάλογα μέ τό πόσοι εἶναι οἱ ψηφοφόροι κάθε περιφέρειας, ὑπολογίζονται οἱ ἔδρες τῆς περιφέρειας αὐτῆς, δηλαδή πόσοι βουλευτές θά τήν ἀντιπροσωπεύουν στό Κοινοβούλιο.

Τό Κοινοβούλιο ἀποτελεῖται ἀπό 300 βουλευτές. Οἱ 288 ἐκλέγονται κατευθεῖαν ἀπό τό λαό. Οἱ ὑπόλοιποι 12, πού λέγονται βουλευτές ἐπικρατείας, ὀρίζονται ἀπό τά κόμματα.

Όσοι θέλουν νά βάλουν ὑποψηφίότητα γιά νά γίνουν βουλευτές, πρέπει νά εἶναι Ἕλληνες πολίτες, νά ἔχουν ἡλικία πάνω ἀπό 25 χρόνων καί νά ἔχουν δικαίωμα νά ψηφίζουν σύμφωνα μέ τό νόμο. Τά κόμματα ἀποτελοῦνται ἀπό ἀνθρώπους πού ἔχουν τίς ἴδιες πολιτικές ἰδέες. Κάθε κόμμα φτιάχνει ἀπό ἓνα ἐκλογικό ψηφοδέλτιο γιά κάθε ἐκλογική περιφέρεια ὅπου θέλει νά βάλει ὑποψηφίότητα.

Ένα μήνα πριν από την ημέρα που θα γίνουν οι εκλογές, κλείνει το Κοινοβούλιο και αρχίζει ο προεκλογικός αγώνας. Οι άρχηγοί των κομμάτων και οι υποψήφιοι βουλευτές βγάζουν

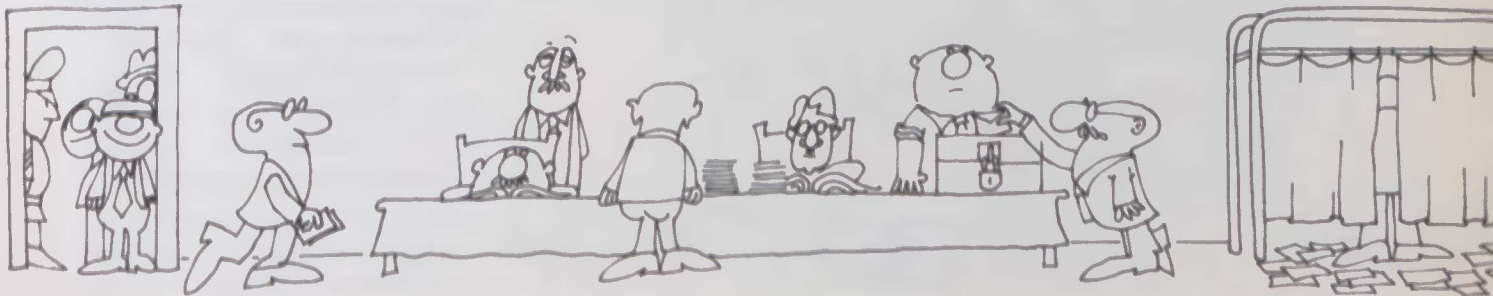

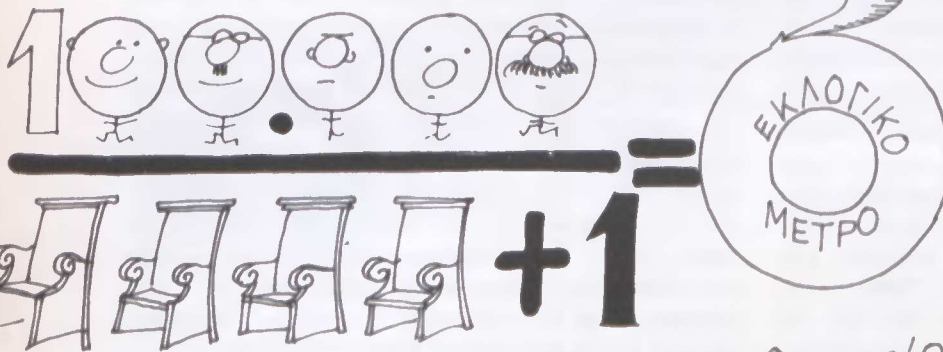
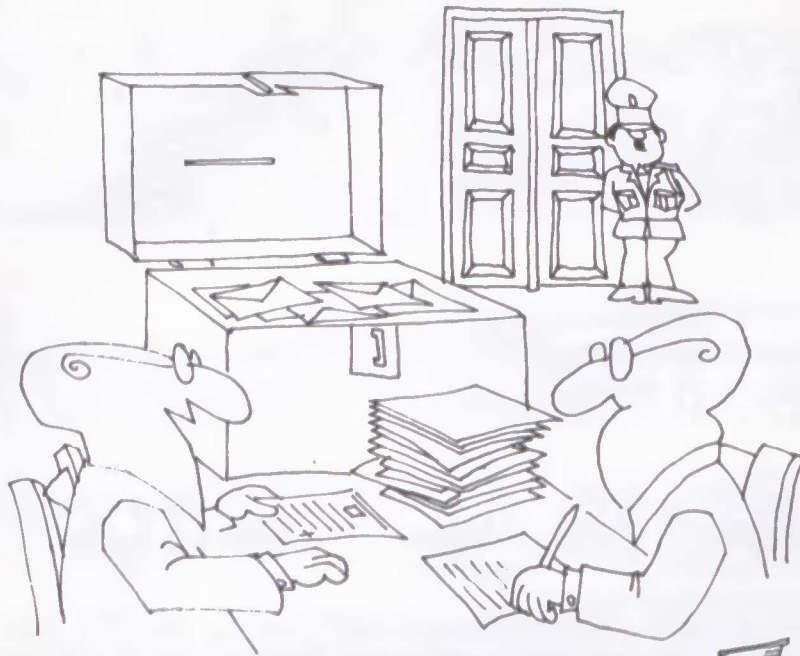
λόγους σε δημόσιες συγκεντρώσεις, στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση, προσπαθώντας να κερδίσουν ψηφοφόρους. Κολλούν στους δρόμους φωτογραφίες τους και σκορπούν χαρτάκια με το όνομά τους. Ο προεκλογικός αγώνας σταματάει 24 ώρες πριν από τις εκλογές.

Την ημέρα των εκλογών και μία ώρα πριν από την ανατολή του ήλιου, τα μέλη της έφορευτικής επιτροπής, που έχουν την ευθύνη για τη σωστή διεξαγωγή των εκλογών, πρέπει να βρίσκονται στο εκλογικό τμήμα για να το παραλάβουν από τον εκπρόσωπο του δήμου ή της κοινότητας. Μετά η επιτροπή ελέγχει την κάλπη, δηλαδή το κουτί που θα ρίξουν οι ψηφοφόροι τις ψήφους τους, και τη σφραγίζει. Κάθε ψηφοφόρος πηγαίνει στο εκλογικό τμήμα όπου ψηφίζει με την ταυτότητά του και

τό εκλογικό του βιβλιάριο. Τα μέλη της έφορευτικής επιτροπής βρίσκουν το όνομά του στον εκλογικό κατάλογο, τον γράφουν στον κατάλογο ψηφοφορίας και του δίνουν τά ψηφοδέλτια όλων των κομμάτων και ένα φάκελο. Ο ψηφοφόρος πηγαίνει τότε πίσω από ένα ειδικό χώρισμα που υπάρχει σε κάθε εκλογικό τμήμα και εκεί, χωρίς να τον βλέπουν, διαλέγει το ψηφοδέλτιο του κόμματος που προτιμάει, βάζει ένα σταυρό μπροστά στο όνομα του υποψήφιου που θέλει να τον αντιπροσωπεύει στο Κοινοβούλιο, βάζει το ψηφοδέλτιο μέσα στο φάκελο και τον κλείνει. Βγαίνει από το χώρισμα, ρίχνει το φάκελο στην κάλπη, παίρνει το εκλογικό του βιβλιάριο, που έντωμεταξύ έχει σφραγιστεί, και την ταυτότητά του που την έχουν τρυπήσει με μία καρφίτσα και φεύγει.

8^{ος} ΕΚΛΟΓΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Όταν τελειώσει ή ψηφοφορία, κλείνει τό εκλογικό τμήμα κι αφού ανοίξουν τήν κάλπη, αρχίζει τό μέτρημα τῶν ψήφων. Πρώτα μετράνε τά ψηφοδέλτια κάθε κόμματος καί μετά τούς σταυρούς πού έχει πάρει κάθε υποψήφιος.

Μετά διαιροῦν τόν αριθμό αὐτῶν πού ψήφισαν σέ κάθε περιφέρεια μέ τόν αριθμό τῶν ἐδρῶν πού έχει ή περιφέρεια αὐτή σὺν μία παραπάνω. Π.χ. ἂν σέ μία περιφέρεια πού έχει 4 ἔδρες, ψήφισαν 100.000 ψηφοφόροι, ὁ ἀριθμός τῶν ψηφοφόρων διαιρεῖται διά τοῦ (4+1) δηλαδή τοῦ 5. Τό πηλίκο τῆς διαιρέσης αὐτῆς (στό παράδειγμά μας 20.000) λέγεται εκλογικό μέτρο. Κάθε υποψήφιος πού έχει πάρει τόσους σταυρούς, ὅσο εἶναι τό εκλογικό μέτρο τῆς περιφέρειᾶς του ή παραπάνω, κερδίζει καί μία ἔδρα καί ἔτσι ἐκλέγεται βουλευτής. Ἐτσι γίνεται ή πρώτη κατανομή τῶν ψήφων. Μετά ἀρχίζει ή δεύτερη κατανομή. Σ' αὐτή παίρνουν μέρος μόνο τά κόμματα πού ἔχουν πάρει πάνω ἀπό 17% καί μοιράζουν τίς ὑπόλοιπες ἔδρες μέ βάση πάντα τό εκλογικό μέτρο.

Μετά τό τέλος κάθε καταμέτρησης, τά εκλογικά τμήματα ἀνακοινῶνουν τά ἀποτελέσματα στό Ὑπουργεῖο Ἐσωτερικῶν καί τό Ὑπουργεῖο τά ἀνακοινῶνει στό λαό ἀπό τό ραδιόφωνο, τήν τηλεόραση, καί τίς ἐφημερίδες.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ

ΒΟΛΕΪ

ή ΧΕΙΡΟΣΦΑΙΡΟ

ή VOLLEY - BALL

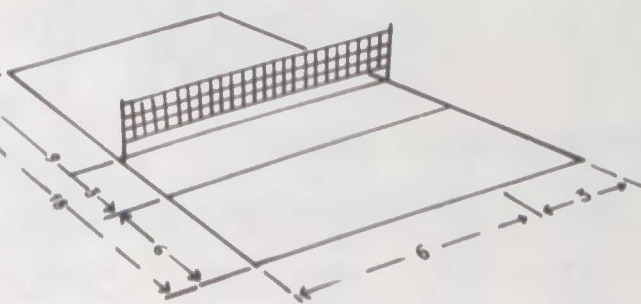
Πιστεύοντας ότι σχεδόν όλα τα παιδιά αγαπούν τον άθλητισμό, τό «ΡΟΔΙ» θέλει νά αφιερώσει μερικές σελίδες σ' αυτόν. Σέ κάθε τεύχος λοιπόν θά περιγράφεται κάποιο άγώνισμα, άθλημα ή παιχνίδι. Θέλουμε όμως καί τή δική σας γνώμη. Γι' αυτό γράψτε μας στή διεύθυνση του περιοδικού ποιό ή ποιά άγώνισμα, άθλήματα ή παιχνίδια προτιμάτε, για νά τά βάλουμε πρώτα. Αύτή τή φορά θά άρχίσουμε μέ τό:

Ένα ώραίο ομαδικό άγώνισμα από τά πιό διαδεδομένα στον κόσμο. Πρωτοξεκίνησε στήν Αμερική τό 1895. Στόν τόπο μας έμφανίστηκε τό 1922 για πρώτη φορά, από τότε όμως έχει ξαπλωθεί πολύ καί υπολογίζεται ότι σήμερα υπάρχουν πάνω από 3.000 επίσημοι Έλληνες παίκτες καί παίκτριες.

Γιά νά παιχτεί χρειάζεται ένα γήπεδο στό ύπαιθρο ή καί σέ κλειστό χώρο καί δυό αντίπαλες ομάδες πού στέλνουν ή μία στήν άλλη τή μπάλα χτυπώντας την μέ τά χέρια ή οποιοδήποτε μέρος του σώματος έκτός από τά πόδια, πάνω από ένα τεντωμένο δίχτυ.

στηρίζονται σέ δυό στύλους ύψους 2,43 μέτρα άν θά παίξουν άντρες καί 2,24 μέτρα άν θά παίξουν γυναίκες. Τά δυό τμήματα χωρίζονται καί αυτά, πάλι μέ άσπρες γραμμές, σέ δυό ζώνες τό καθένα. Η πρώτη είναι ή ζώνη επίθεσης, ή πίσω ζώνη άμυνας. Πίσω δεξιά καί έξω από τή γραμμή του γηπέδου είναι ή ζώνη του σέρβις. Οι ομάδες έχουν από 6 παίκτες ή καθεμιά. Αύτοί τοποθετούνται σέ κάθε τμήμα του γηπέδου από τις δυό πλευρές του δικτυού, 3 μπρός στή ζώνη επίθεσης (κοντά στό δίχτυ) καί 3 στή ζώνη άμυνας πίσω από τους 3 πρώτους. Μπορούν νά υπάρχουν καί 6 αναπληρωματικοί παίκτες.

Τό παιχνίδι ξεκινάει μέ τό σέρβις όπου ο παίκτης στέκεται πίσω από τή τελική γραμμή, χτυπάει τή μπάλα μέ τό χέρι του καί τή στέλνει πάνω από τό δίχτυ στήν αντίπαλη ομάδα. Αύτή πρέπει νά προσπαθήσει μέ τρία τό πολύ χτυπήματα από διαφορετικούς παίκτες νά περάσει τή μπάλα πάνω από τό δίχτυ πρós τήν άλλη ομάδα καί ούτω καθ' έξής, μέχρις ότου γίνει φάουλ (λάθος) από τή μια ομάδα. Τότε, άν τό φάουλ είναι τής ομάδας πού σέρβισε, χάνει τό σέρβις καί σερβίρει ή άλλη (άλλαγή). Αν είναι τής άλλης ομάδας τό φάουλ, τότε αύτή χάνει πόντο πού τόν κερδίζει ή πρώτη. Πόντους κερδίζει πάντα ή ομάδα πού κάνει σέρβις. Μετά κάθε σέρβις οι παίκτες αλλάζουν θέση κυκλικά από δεξιά πρós τ' άριστερά, ώστε νά παίξουν όλοι σέ όλες τις θέσεις. Η μπάλα συνήθως άποκρούεται από τους παίκτες τής δεύτερης σειράς (άμυνα) πού τήν στέλνουν στους πρώτους (έπίθεση), ώστε αύτοί νά τήν ρίξουν στα άδύνατα σημεία του αντίπαλου γηπέδου.

Τό γήπεδο είναι όρθογώνιο 18x9 μέτρα. Η περιμετρός του όρίζεται μέ άσπρες γραμμές. Χωρίζεται στή μέση (9x9) μέ ένα τεντωμένο δίχτυ πού οι άκρες του

Φάουλ συνήθως είναι:

- αν η μπάλα αγγίξει τό δίχτυ ή τούς στύλους (στό σέρβις)
- αν δέν περάσει τό δίχτυ
- αν αγγίξει παίκτη πρίν φθάσει στό αντίπαλο γήπεδο (στό σέρβις)
- αν κρατηθεί στά χέρια
- αν χτυπηθεί δυό φορές συνέχεια από τόν ίδιο παίκτη.
- αν χτυπηθεί από τήν ίδια ομάδα πάνω από 3 φορές

- αν πέσει έξω από τά όρια του γηπέδου
- αν παίκτης αγγίξει τό δίχτυ
- αν παίκτης μπει στό αντίπαλο γήπεδο.

Ο **άγώνας** τελειώνει όταν ή μία άπ' τις ομάδες κερδίσει πρώτη **3 σέτ**. Τό σέτ κερδίζεται άπό τήν ομάδα που θά φθάσει πρώτη τούς 15 πόντους. Αν όμως ή διαφορά άπό τήν άλλη ομάδα είναι μικρότερη άπό 2 πόντους τό παιχνίδι συνεχίζεται, ώπου νά γίνει αυτή ή διαφορά.

ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ 1977-1978

Φέτος τό πρωτάθλημα Α' Εθνικής κατηγορίας στό βόλεϊ θά διεξαχθεί μέ διαφορετικό τρόπο άπό τόν καθιερωμένο. Οι 10 ομάδες που μετέχουν φέτος (Παναθηναϊκός, Ολυμπιακός Πειραιά, Ηρακλής Θεσσαλονίκης, Άρης Θεσσαλονίκης, Μακεδονικός, Μίλων, Ίωνικός Νικαίας, Εθνικός Αλεξανδρούπολης, Α.Ε. Λάρισας, Δημόκριτος) θά παίξουν κανονικά ένα πρωτάθλημα. Από κεί και πέρα οι πέντε πρώτες ομάδες τής βαθμολογίας (έκείνη τή στιγμή) θά παίξουν άλλη μία σειρά άγώνων μεταξύ τους - για τόν τίτλο του πρωταθλητή. Τό ίδιο θά γίνει και μέ τις υπόλοιπες πέντε ομάδες, αυτή τή φορά όμως για τόν υποβιβασμό.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΟΛΕΪ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

Τό βόλεϊ παίχθηκε για πρώτη φορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1964. Από τότε είχαμε τούς εξής νικητές:

	ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΩΝ
Ρώμη 1964	Σοβιετική Ένωση	Ίαπωνία
Μεξικό 1968	Σοβιετική Ένωση	Σοβιετική Ένωση
Μόναχο 1972	Ίαπωνία	Σοβιετική Ένωση
Μόντρεαλ 1976	Πολωνία	Ίαπωνία

πού πάει ο ταχυδρόμος;

Ο ταχυδρόμος πρέπει να μαζέψει όλα τα γράμματα των παιδιών για να τα πάει στον Άι-Βασίλη. Ο δρόμος όμως είναι δύσκολος. Πρέπει λοιπόν να διαβάσει προσεκτικά τις οδηγίες και να τραβήξει μία γραμμή με το μολύβι, σημειώνοντας από πού περνάει για να μη χαθεί.

1. Παίρνει το γράμμα από το παιδί στο παράθυρο.
2. Συναντάει το παιδί στο ποδήλατο.
3. Περνάει ανάμεσα από τις κότρες και το ξερό δέντρο.
4. Πάει στο κοριτσάκι με το γάιδαρο.
5. Περνάει πίσω από τα κυπαρίσσια.
6. Πάει στο χωριό.
7. Συναντάει το τοσπανόπουλο.
8. Περνάει πίσω από τα πρόβατα κλπ.
9. Αγοράζει κάστανά από τον καστανά.
10. Περνάει ανάμεσα στα σπουργίτια και μπρός από το φουντωτό δέντρο.
11. Πίσω από τη χελώνα.
12. Παίρνει το γράμμα από το παιδί με την άποχη.
13. Πηδάει πάνω στο φύλλο με το βάτραχο και μετά απέναντι, για να μη βραχεί.
14. Παίρνει το γράμμα από τα παιδιά με το χιονάνθρωπο.
15. Περνάει ανάμεσα από το ξύλο και την άλεπού.
16. Περνάει μπρός από τη φώκια.
17. Κάτω από τον θάμνο με το λαγό.
18. Μπροστά από τον κυνηγό.
19. Πίσω από το πουλί που πετάει.
20. Πάνω από το γεφύρι και παίρνει το γράμμα από τον ξυλοκόπο.
21. Περνάει κάτω από το σούρανο τόξο και πάει στο σπίτι στην κορφή του βουνού.
22. Ξαναγυρίζει πίσω και περνάει πάλι από το γεφυράκι.
23. Παίρνει το γράμμα από το λαγουδάκι.
24. Περνάει μπρός από τη λίμνη και πάει στο ιγκλού (σιπάκι) του έσκιμωου. Δεν τον βρίσκει όμως εκεί και πάει στην λίμνη.
25. Πηδάει πάνω στον πάγο και παίρνει το γράμμα.
26. Πηδάει στην απέναντι όχθη μπρός στο έλαφι που βόσκει.
27. Και επιτέλους βλέπει τον Άι-Βασίλη πολύ άπασχολημένο να τυλίγει τα δώρα των παιδιών και του δίνει όλα τα γράμματα που μαζέψαι!

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ

Τατιάνα Γκρίση Μιλλιέξ

Τό σπίτι μας ήταν μέσα σέ περιβόλι. Γύρω γύρω μάντρα ψηλή καί τό σαμάρι της γιομάτο χρωματιστά γυαλάκια. Τά γυαλάκια, λέγανε, ήτανε γιά νά έμποδίζουν τούς μικροκλέφτες νά καβαλάνε τή μάντρα, όμως γιά μένα είχανε τή σημασία ενός παράξενου ώρολογιακού δείχτη, πού άλλαζε ανάλογα μέ τίς εποχές.

Τό καλοκαίρι, μόλις έφτανε τό μεσημέρι, όλα τά χρώματα γινόντουσαν σκληρά, σχεδόν μαύρα καί μόνο κάτι μικρά κίτρινα έξακολουθούσαν νά κρατάνε τό χρώμα τους, τό χειμώνα, καθώς τά έπλενε ή βροχή, μπλεκόντουσαν άναμεταξύ τους καί γινόντουσαν σάν μιά τεράστια κουρελού άπλωμένη γύρω γύρω,

ὅμως τὴν ἀνοιξη καὶ τὸ φθινόπωρο κάθε γυαλάκι εἶχε τὸ δικό του χρῶμα καὶ ἤξερα πῶς ἦταν δέκα ἢ ὦρα ὅταν ἔλαμπε τὸ κόκκινο, καταμεσήμερο ὅταν τὸ μπλέ θύμιζε τὴ θάλασσα καὶ τὸ ἀπογευματάκι ἦταν ἡ μοναδική ὦρα πού φαινότουσαν καθαρά πάνω στοῦ σαμάρι τὰ σπαρμένα μῶβ γυαλάκια, σάν νά φυτρῶνανε γιὰ λίγο ἐκεῖ ἀπάνω μενεξέδες.

Ἀπὸ τὴ μεριά τῆς κουζίνας γειτονεύαμε μέ τὸ Χαριτανεῖκο. Σπιτάκι μικρό μ' ἓνα μόνο δωμάτιο πέτρινο καὶ τὰ ἄλλα στή γραμμὴ, τὸ ἓνα κολλημένο στοῦ ἄλλο, ἀπὸ πλῆθρες. Στὴ μέση τῆς αὐλῆς, πάνω σέ δυὸ ξύλινα στρίποδα κυριαρχοῦσε ἡ σκάφη καὶ ἀπὸ πάνω τῆς σχεδὸν πάντα ἡ κυρά Λένη, τεράστια, μέ κισσοὺς μπλέ στίς γυμνές βρώμικες γάμπες τῆς κι ἀπὸ πίσω τῆς τὰ δυὸ πιό μικρά ἀπὸ τὰ ἐφτά τῆς παιδιὰ, πότε νά τὴν τραβᾶνε ἀπ' τὸ βρεγμένο φουστάνι καὶ πότε νά παίζουνε μέ τίς σαπουνάδες πού ἔχυνε κατάχαμα ἡ μάνα τους, μόλις τέλειωνε τὸ πρῶτο χέρι τῆς μπουγάδας τῆς. Γιὰ μένα ἡ κυρά Λένη πέρναγε ὅλη τῆς τῆ ζωὴ βάζοντας μπουγάδα, δίχως ποτέ νά καταφέρει νά ἔναι καθαρά τὰ παιδιὰ. Τὸ χῶμα τῆς αὐλῆς, ἡ λάσπη, ἡ βροχὴ πού σάν ἦτανε δυνατὴ ὅλο καὶ γκρέμιζε κάποιο κομμάτι τοῦ τοίχου καὶ γιόμιζε πηλὸ μέσα κι ἔξω τὸ σπιτί, δέν ἄφηνε τὸν καιρὸ στά παιδιὰ νά χαροῦν τὴ φρεσκοπλυμένη ποδιά τους, πού μόνο στοῦ σκοινιῖ ἐβλεπε πῶς εἶχε πλυθεῖ.

Σίσυφο τὴν ἔλεγε ὁ πατέρας μου τὴν κυρά Λένη καὶ δέν καταλάβαινα γιατί τῆς ἔδινε τὸ ἀντρικὸ αὐτὸ ὄνομα. Ὅταν ἔμαθα στοῦ σχολεῖο ποιὸς ἦτανε ὁ Σίσυφος καὶ τὸ μαρτύριό του, κατάλαβα γιατί ἀπὸ τὸ πρῶν ἴσαμε τὸ βράδυ βλαστημοῦσε ἡ κυρά Λένη τὴ μοῖρα τῆς. Γιατί ὅμως κι αὐτὴ ἡ εὐλογημένη δέν ἀναποδογύριζε μιὰ καὶ καλὴ τὴ σκάφη τῆς;

Ἀπὸ τίς δυὸ ἄλλες μεριές τοῦ σπιτιοῦ δέν εἶχαμε γειτόνους, περνοῦσαν δυὸ δρόμοι, ὅμως ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὰ ὑπνοδωμάτια καὶ μέ χωρίσμα τῆς μάντρα ἀπλωνόταν τὸ τεράστιο περιβόλι τοῦ «Γερμανοῦ» καὶ μέσα στὴ μέση τὸ τρίπατο σπιτί του. Αὐτὸ τὸ σπιτί δέν ἔμοιαζε μέ κανένα ἄλλο, εἶχανε φέρει λέει τίς πέτρες ἢ τὰ τοῦβλα του - δέν ξέρω - ἀπὸ τὴ Γερμανία. Εἶχανε χρῶμα καφεδί καὶ ἦταν γιομάτα δαχτυλιές. Πάνω σ' αὐτὸν τὸν καφεδί τοῖχο πού ρουφούσε τὸ φῶς, εἶχα πάντα τὴν ἐντύπωση πῶς κρυβόντουσαν λαγουδάκια κι

ἄλλα μικρά ζωάκια καὶ πῶς χαρχαλεύανε πίσω ἀπὸ τὸν τεράστιο κισσοῦ πού σκαρφάλωνε ἴσαμε τὴν παράτσα τους. Ἐκεῖ ζοῦσαν ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Ἐντελμαν. Εἶχαν καὶ οἱ δυὸ κάτασπρα μαλλιά, μᾶς χαιρετοῦσαν πάντα εὐγενικά, ὅμως πρέπει νά ζοῦσαν πολὺ μόνοι τους, γιατί ἐκτός ἀπὸ τὸν κηπουρὸ δὲ θυμάμαι νά εἶδα ποτέ νά μπεινοβγαίνουνε ἄλλοι ἄνθρωποι στοῦ σπιτί τους.

Ἡ πρόσκλησή τους λοιπὸν προσωπικὰ σέ μένα, ἦταν ἐκπληξὴ μὰ καὶ δέος. Μὲ καλοῦσανε γιὰ τὸ

Χριστουγεννιάτικο δέντρο τό απόγευμα τής παραμονής. Τό έθιμο του δέντρου ήταν τότε όλοτελα άγνωστο στην Ελλάδα, μόνο οι καθολικοί ξένοι τό στολίζανε και ούτε είχα δει ποτέ μου τέτοιο πράγμα.

- Τί είναι αυτό τό Δέντρο, μαμά;

- Είναι έθιμο των καθολικών και νομίζω πως προέρχεται από τους Γαλάτες και την ιεροτελεστία των Δρυάδων, πάντως τό κάνουν μόνο για τά παιδιά και γι' αυτό καλέσανε έσένα. Λοιπόν κοίταξε νά τό δεις καλά καλά και νά μάς τό περιγράψεις και μάς.

Πολλά πράγματα στριφογυρίζανε στό μυαλό μου. Και γιατί κάνανε τό Δέντρο δυο μεγάλοι άνθρωποι, άφου δέν έχουνε παιδιά και τί θά έκανα εγώ μόνη μου μαζί τους; Ξέρανε έλληνικά ή μόνο εκείνες τίς λίγες λέξεις του χαιρετισμού που ανταλλάζανε μέ τους δικούς μου; Τί έπρεπε νά τους πω και πόση ώρα θά έμενα εκεί πέρα; Τό Δέντρο βέβαια θάτανε στό περιβόλι και θάπρεπε νά μέ ντύσουνε ζεστά, εκείνο τό χειμώνα είχε ρίξει και χιόνι. Νομίζω πως ήταν τό πρώτο χιόνι που θυμάμαι στή ζωή μου.

Η μητέρα μέ έντυσε μέ τό πιό ώραίο μου φόρεμα, άσπρο μέ μιά μπορντούρα πορτοκαλιά και ζώνη στό ίδιο χρώμα. Τό παλτό είχε την ίδια μπορντούρα και στό κάτω μέρος των μανικιών. Μού έβαλε και καπέλο.

- Καλέ μαμά, για δυο βήματα;

- Πας σέ ξένους παιδι μου και πρέπει νά τους τιμήσεις. Πρόσεξε μή λερώσεις τά καστόρια σου και περίμενε νά σου βάλω σέ μιά πετσέτα κεντητή τό Χριστόψωμο που τους έφτιαξε ή γιαγιά.

Δέν είχα νά κατεβώ από τό πεζοδρόμιο, ακριβώς τό δίπλανό σπίτι ήταν τό δικό τους και ή μεγάλη του αύλόπορτα περίμενε όρθάνοιχτη τόν έρχομό μου. Αισθανόμουνα περήφανη που έμπαينا έτσι μέσα, πόσες και πόσες φορές δέ χώναμε μέ την Ίζα, ή φίλη μου, τά πρόσωπά μας στα κάγκελα νά δούμε τους καταπληκτικούς πανσέδες και τά άλλα λουλούδια, που κατά τίς εποχές άλλαζε ό κηπουρός τους κι ήταν πάντα όλόφρεσκα και λουλουδιασμένα, σαν νά μήν τά πιανε ποτέ κανένας καιρός, ζέστη ή παγωνιά. Καθώς διέσχιζα τό μικρό κομματάκι του κήπου για νά φτάσω τίς άσπρες μαρμάρινες σκάλες και νά χτυπήσω τό κουδούνι, ήλθε στ' αυτιά μου τό τραγούδι. «Δέν περνάς κυρά

Μαρία, δέν περνάς, δέν περνάς...» Άπ' την κουζίνα τής Κυρά Λένης έβγαине ό καπνός άπ' τ' άναμμένο φουρνέλο μαζί μέ ή μυρουδιά τής βραδυνης φασουλάδας που έβραζε, Έκανε πολύ κρύο και θάτανε μαζεμένα και τά έξη παιδιά στην κουζίνα. Θα παιζανε τό «δέν περνάς κυρά Μαρία» και ή Τασούλα θα κούναγε τό άβάφτιστο σπή χαμηλή ξύλινη κούνια, μέ τό ποδάρι τής. Όταν παιζανε όλα μαζί τά παιδιά τής Κυρά Λένης μου φαινότανε τό σπίτι μας τεράστιο και άδειο.

Άνέβηκα τά σκαλοπάτια, κοίταξα τά παπούτσια μου, δέν είχαν λερωθεί, μ' έσφιγγε εκείνο τό καπέλο - δέ ρώτησα αν έπρεπε νά τό φοράω σαν τίς κυρίες όλη την ώρα ή αν μπορούσα νά τό βγάλω, όπως κάνουν οι κύριοι όταν μπουν σέ σπίτι, και κοίταξα για τό κουδούνι. Δέν τό βλέπα πουθενά. Ούτε κουδούνι, ούτε χεράκι. Στο τέλος βρήκα μιά μαύρη σκαλιστή λαβή και την τράβηξα. Μού ρθε από μακριά κάτι σαν μουσική και για νά βεβαιωθώ ξανατράβηξα ή λαβή. Η μουσική άκούστηκε πιό καθαρά, ήτανε σαν νά χτυπούσανε κρυσταλλάκια και βγάζανε αυτό τό γλυκό ήχο.

Κρατούσα σφιχτά τό ζυμωτό Χριστόψωμο κι ανέβαινε ή μυρωδιά του - γλυκάνισο και καβουρντισμένο σουσάμι - ίσαμε τά ρουθούνια και γαργαλούσε τό λαιμό μου. Όπου στον κόσμο κι αν βρέθηκα και μέ πλησίασε μιά τέτοια μυρωδιά, έσπαγε τό τσόφλι του αύγου και έβγαине από μέσα τό κοριτσάκι που περίμενε άνυπόμονα ν' άνοιξει την πόρτα του φούρνου ή γιαγιά και νά την μπουχίσει ή μυρωδιά τής γιορτής. Χριστούγεννα και Άνάσταση τό ίδιο μύριζαν, ζυμωτό ψωμί και γιαγιά.

Μού άνοιξε ό ίδιος ό κύριος Έντελμαν και εγώ άμέσως του έδωσα την κολληρισμένη λινή πετσέτα μέ τό άνεβατό και τό μονόγραμμα τής μαμάς που κρυβε τό ψωμί. Φαίνεται όμως πως από ή μυρωδιά κατάλαβε άμέσως τί ήταν και φώναξε δυνατά:

- Ω! Ω! τί ώραίο δώρο είναι αυτό που μάς φέρνεις! Έσκυψε νά τό πάρει και τότε είδα από κοντά πόσο άσπρα ήταν τά δόντια του. Από τίς πιό έντονες όπτικές μου άναμνήσεις είναι τά μαύρα τσιγκελωτά μουστάκια του νονού και τά κάτασπρα δόντια του κυρίου και τής κυρίας Έντελμαν.

Έκλεισε ή πόρτα, έμεινε άπ' έξω τό παιγνίδι των παιδιών, πιάστηκα από τό χέρι του κυρίου και

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΙΩΝ ΤΣΙΜΠΟΥΚΑΚΗΣ

άνεβαιναμε τήν έσωτερική καρυδένια σκάλα πού μοσκοβολούσε νέφτι καί κερί. Ὁ διάδρομος ἦταν κόκκινος μέ μαύρη μπορντούρα, σάν κι αὐτόν πού εἶχαμε ἀφήσει στό σπίτι τοῦ παπποῦ, σέ κάθε σκαλοπάτι περνούσε μιά ἀστραφτερή μπρούντζινη βέργα καί στό πάνω σκαλί, δεξιά καί ἀριστερά ἀνοίγαν τά μεγάλα φύλλα τους δυό λατάνιες, πού ρίχνανε πάνω στόν τοῖχο τόν ἴσκιο τους σάν τεράστιες ἀνοιγμένες βεντάλιες. Ἡ φράου Ἐλεν στεκόταν ἀπό πίσω τους. Μαζί της μπήκα στό σαλόνι.

Ἡ μαντζαζέλ Μαρί μου εἶχε πολλές φορές μιλήσει γιά τά Χριστούγεννα τῶν Καθολικῶν. Γι' αὐτούς ἦταν τόσο μεγάλη γιορτή, ὅσο γιά τούς ὀρθόδοξους τό Πάσχα, καί σέ ὄλες τίς ἐκκλησίες φτιάχνανε μεγάλες φάτνες, μέ πρόσωπα τόσο μεγάλα, πού μπορούσες νά τά πάρεις γιά ἀληθινά. Πιό μικρούλες φάτνες βάζανε καί στή ρίζα τοῦ «δέντρου». Τό δέντρο; μου ἐξηγοῦσε, ἦταν κι αὐτό ἓνα ἔθιμο καί πολλές φορές μου τό εἶχε περιγράψει, ὅμως ἐγώ ποτέ δέν θά μπορούσα νά φανταστώ τή μαγεία αὐτοῦ τοῦ δέντρου πού εἶχα ξαφνικά μπροστά μου, ψηλό ἴσαμε τό ταβάνι, μέ

κλαδιά ὀριζόντια σάν τῆς ἀροκάριας – ἔλατο δέν εἶχα ξαναδεῖ – χιονισμένο, διερχόμενο ἀπό οὐράνια τόξα καί ἀστέρια χρωματιστά, γιομάτο ἀναμμένα κεράκια καί φωνές παιδικές πού ἀρχισαν νά τραγουδᾶνε κάποιο ἄγνωστο σκοπό. Οἱ φωνές ἀνέβαιναν ἀπό κλαδί σέ κλαδί ἴσαμε πού φτάσανε στόν ἄγγελο τῆς κορυφῆς. Αὐτός μέ ἀνοιγμένα τά χέρια του μάζευε τό τραγούδι.

Ἦταν τόσο ὠραία ὅλα αὐτά, τόσο παραμυθένια, πού ὅσο κι ἂν ὕστερα ἀπό λίγα χρόνια τό ἔθιμο τοῦ δέντρου γίνηκε καί δικό μας, ποτέ μά ποτέ δέν μπόρεσε νά ξαναγίνει τό θαῦμα τοῦ δάσους, τοῦ χιονιοῦ, τῆς μυστικῆς λάμψης τῶν κεριῶν καί τοῦ Γκλόρια πού πήγαινε κατευθείαν ἀπό τό στόμα τῶν παιδιῶν στήν κορυφή τῶν ἀγγέλων καί στό μικροσκοπικό Χριστό, πού καλοῦσε μέ ἀνοιγμένα τά χέρια τούς βοσκούς, τούς ἀπλούς ἀνθρώπους καί τούς τρεῖς μάγους ν' ἀποθέσουν τά δῶρα τους στά πόδια του.

Μέρες μετά διηγόμουνα σ' ὅλα τά παιδιά τῆς γειτονιάς πῶς εἶδα μέ τά ἴδια μου τά μάτια τό Χριστό νά γεννιέται.

Μέ λένε Τατιάνα. Τό Γκρίτση τό χρωστάω στόν πατέρα μου, παλιό Ἀθηναῖο, γλεντζέ καί χωρατατζή. Τό Μιλλιέξ στόν ἄντρα μου, πού εἶναι Γάλλος, τόσο ὅμως ἀγαπάει τήν Ἑλλάδα, πού ὅλοι τόν νομίζουνε γιά Ρωμιό. Μ' ἀρέσει νά γράφω μυθιστορήματα γιά τούς μεγάλους, ἀλλά φαίνεται πῶς εἶμαι πιό παραμυθοῦ κι ὅλο ξεπηδάει ἀπό μέσα μου ἓνα παιδί πού μέ ὑποχρεώνει νά μιλάω μέ τή φωνή του. Αὐτό τό παιδί ξεπήδησε κι ἐδῶ, κι ὅμως αὐτό τό κομμάτι πού διαβάσατε εἶναι ἓνα ἀπόσπασμα ἀπό ἓνα πολύ μεγάλο μυθιστόρημα πού ἀκόμα γράφεται καί νομίζω πῶς ἡ πελατεία του θά ἔναι οἱ μεγάλοι. Λέτε ὅμως νά μου τή σκάσει πάλι ὁ πιτσιρικάς καί νά γράψω ἓνα μεγάλο μυθιστόρημα γιά παιδιά; Ποιός ξέρει, ὅταν τελειώσει θά τό μάθω κι ἐγώ μαζί μέ σᾶς.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ή
άσπροι

ΖΑΧΑΡΟΠΟΝΤΙΚΕΣ

ΘΑ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙΣ:
Ένα μεγάλο μπόλ, μιά ξύλινη
κουτάλα, ένα κουτάλι τής
σούπας, ένα σουρωτήρι και
σπάγκο.

ΥΛΙΚΑ:
500 γραμμ. Ζάχαρη άχνη,
1 κουτάλι τής σούπας γάλα
έβασπορέ,
1 άσπράδι αύγου, λίγες
μαύρες σταφίδες

1. Κοσκίνισε με ένα ψιλό σουρωτήρι 12 γεμάτες κουταλιές τής σούπας ζάχαρη άχνη μέσα στο μπόλ.

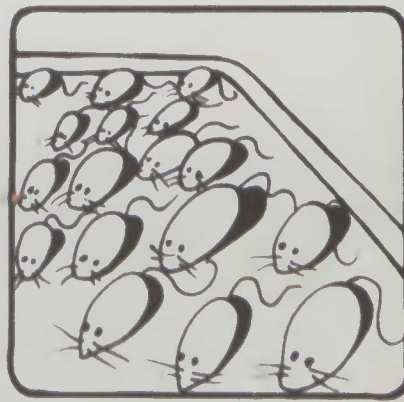
2. Πρόσθεσε τό γάλα έβασπορέ και άνακάτεψε καλά.

3. Ανακατώνοντας σιγά σιγά πρόσθεσε λίγο άσπράδι, ώσπου τό μίγμα νά άρχισι νά γίνεται στερεό. Μπορεί νά μή χρειαστεί όλο τό άσπράδι.

4. Βάλε ζάχαρη άχνη στα χέρια σου και σκόρπισε λιγη στήν έπιφάνεια πού δουλεύεις. Πάρε μιά κουταλιά από τό μίγμα, ζύμωσε την και πλάστην στό σχήμα του ποντικού.

5. Βάλε σταφίδες για μάτια και μικρά κομματάκια σπάγκο για μουστάκια και ουρά. Αφησέ τα πάνω σε ένα δισκο να σκληρύνουν.

Φτιάξε μερικούς άσπρους ζαχαροπόντικες λίγες μέρες πριν από τις γιορτές και μοίρασε τους για δώρο Χριστουγεννιάτικο σ' αυτούς πού αγαπάς!

Η ΑΡ ΚΟΥ ΔΑ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ

Άρκουδες υπάρχουν στα ψηλά βουνά της Ευρώπης, της Ασίας και της Βόρειας Αφρικής. Η Ελλάδα είναι μία από τις λίγες χώρες της Ευρώπης που έχει το προνόμιο να φιλοξενεί άρκουδες. Τις βρίσκουμε στην Πίνδο και στα βουνά της Μακεδονίας και της Θράκης. Από τα βουνά της Γαλλίας, της Γερμανίας, του Βελγίου, της Ελβετίας και της Μεγάλης Βρετανίας έχουν τελειώς εξαφανιστεί.

Οι άρκουδες είναι μία πολύ παλιά ζωολογική ομάδα. Συγγενεύουν με τους σκύλους, κι έχουν κοινούς προγόνους.

Είναι μεγάλο ζώο με παχύ, κοντόχοντρο σώμα, κοντά ποδάρια και κολοβωμένη ουρά. Έχει πολλή δύναμη, ιδιαίτερα στα ποδάρια και στο λαιμό. Έτσι μπορεί να νικάει και να μεταφέρει τα ζώα που σκοτώνει, όσο μεγάλα και αν είναι. Συχνά έχει ύψος 1-1,25 μέτρα και μήκος 2-2,20 μέτρα. Η ουρά της είναι μόνο 8 εκατοστά. Ζυγίζει 150 έως 250 κιλά.

Η κοινή άρκουδα έχει πολλές ποικιλίες, που διαφέρουν στο τρίχωμα, στο χρώμα, στο ανάστημα και στο σχήμα του κεφαλιού. Το τρίχωμά της είναι πιο πυκνό γύρω από το πρόσωπο, την κοιλιά και

πίσω από τα πόδια και είναι πιο μακρύ απ' ό,τι στα άλλα μέρη του σώματος. Αποτελείται από μακριές ή κοντές, λείες ή σγουρές τρίχες που το χρώμα τους ποικίλλει από μαυροκάστανο μέχρι σκούρο κόκκινο και από κιτρινοκάστανο ή σταχτί μέχρι κιτρινωπό. Οι πατούσες των ποδιών της είναι φαρδιές και γυμνές και μαζί με τα γαμψά νύχια της τη βοηθούν να τρέχει και να σκαρφαλώνει.

Παρ' όλο που είναι βαριά και χοντροκομμένη και έχει αδέξιες κινήσεις η άρκουδα τρέχει πιο γρήγορα απ' τον άνθρωπο και μάλιστα στον άνηφορο γρηγορότερα παρά στο ίδιο μέρος. Στον κατήφορο όμως δυσκολεύεται, γιατί την παρασύρει το βάρος του σώματός της. Τό Φεβρουάριο αλλάζει το πέλμα των ποδιών της και τότε δεν μπορεί να περπατήσει καλά.

Η άρκουδα δέ φοβάται το νερό. Την εύχαριστεί να περνάει τον καιρό της μέσα σε νερόλακκους. Ξέρει καλό κολύμπι. Αγαπάει τη μοναξιά. Ζει στα δάση, σε σπηλιές, σε βράχους, σε κορμούς δέντρων ή στις ρίζες τους. Δεν είναι έξυπνο ζώο και δεν έχει φιλικές σχέσεις με τον άνθρωπο. Παραμένει διαρκώς απλησίαστη, επίβουλη, θυμωμένη και κακιά. Ποτέ δεν μπορεί να της έχει κανείς έμπιστοσύνη, ούτε και εκείνος που την περιποιεί-

ται. Τά μικρά όμως άρκουδάκια είναι πάντα ζωηρά και άγαπούν τά παιχνίδια. Είναι πολύ διασκεδαστικά ζωάκια. Όσο μεγαλώνουν όμως αλλάζουν. Τήν άναρρίχηση τή μαθαίνουν μονα τους, χωρίς τή βοήθεια τών γονιών τους.

Ή άρκούδα είναι παμφάγο ζώο, όπως δείχνουν και τά δόντια της, τρέφεται όμως κυρίως από φυτά. Τής άρέσει πολύ τό μέλι. Μόνο όταν δέ βρίσκει φυτά γίνεται άρπακτική και τότε άρπάζει πρόβια, βόδια, άλογα αλλά και διάφορα άλλα άγρια ζώα. Τό χειμώνα, τή νύχτα, δέ διστάζει νά πλησιάσει τά χωριά και νά έπιτεθεί στά ζώα πού είναι κλεισμένα στό στάβλο.

Ή από τίς αισθήσεις της περισσότερο άναπτυγμένη είναι ή όσφρηση. Ή από τή μυρωδιά μπορεί νά άντιληφτεί έναν άνθρωπο πού βρίσκεται σέ άπόσταση άκόμα και 300 μέτρων. Έχει και καλή άκοή. Δέ βλέπει όμως τόσο καλά. Ή γλώσσα της άρκούδας είναι πολύ περίεργη: μέ γογγύσματα, μουρμουρητά, ρυθουνίσματα, γρυλλίσματα, σφυρίγματα και κάτι σαν γαύγισμα προσπαθεί νά εκφράσει τά συναισθήματά της. Πρίν άρχίσει ή χειμώνας ή άρκούδα έτοιμάζει σέ μιά σπηλιά ή ανάμεσα στους βράχους μιά θέση γιά τό «χειμωνιάτικο ύπνο» της. Πολλές φορές άνοίγει μιά μεγάλη τρύπα μόνη της και τή σκεπάζει μέ κλαδιά. Ή από μέσα τή στρώνει μέ κλαδιά, φύλλα και βρύα. Όταν έρθει τό κρύο, ή άρκούδα άποτραβιέται σ' αύτή τή θέση και πέφτει σέ νάρκη. Ξυπνάει όταν ή καιρός ζεστάνει.

Στή φωλιά της ποτέ δέ γυρίζει άπευθείας, αλλά πάντα, όπως ή λαγός, μέ λοξοδρομίες και πηδήματα.

Τό ζευγάρι γίνεται στά μέσα του καλοκαιριού. Μετά τό θηλυκό χωρίζει από τό άρσενικό. Τά μικρά γεννιούνται καταχείμωνο. Τίς δυό πρώτες βδομάδες ή μητέρα δέν αφήνει τά μικρά της όσο κι άν τήν βασανίζει ή δίψα κι ή πείνα. Μόνο τήν τρίτη βδομάδα άπομακρύνεται λιγάκι. Τά μικρά γεννιούνται τυφλά. Στόν ένα μήνα άνοίγουν τά μάτια τους και στους δυό μήνες άρχίζουν νά περιφέρονται στά γύρω μέρη. Σέ ήλικία 6 έτών είναι πιά μεγάλες άρκούδες. Ζούν πάνω από 50 χρόνια.

Τό κυνήγι τής άρκούδας είναι πολύ επικίνδυνο. Χρειάζεται γυμνασμένα σκυλιά, πού τήν άνακαλύπτουν και τήν άπασχολούν, έτσι ώστε νά μή βρίσκει καιρό νά άντιληφτεί τόν κυνηγό. Μόνο όταν βρεθεί σέ δύσκολη θέση έπιτίθεται στόν άνθρωπο, άλλως, άκόμη κι όταν είναι πληγωμένη, προτιμάει νά φύγει τρέχοντας. Όταν όμως έχει μικρά συμπεριφέρεται διαφορετικά. Τότε δείχνει έξαιρετικό θάρρος και είναι πολύ έπιθετική. Τό κυνήγι γίνεται μέ παγάνες ή μέ καρτέρι.

Σέ πολλά μέρη, όπως π.χ. στά Ουράλια Όρη, τά κορίτσια τών χωρικών πιστεύουν ότι όποια έχει ένα νύχι από ποδάρι άρκούδας και τό φοράει κρυφά στό κόρφο της, κάνει τούς νέους νά τήν άγαπούν. Σέ άλλα πάλι μέρη πιστεύουν ότι τά δόντια της είναι ένα φυλαχτό γι' αύτόν πού τά έχει: τόν προστατεύει από τίς άρρώστιες και του φανερώνει τήν άλήθεια.

ζούρω τειγύρω

θά πει να γυρνάς, να γελάς, να μαθαίνεις...

ΑΘΗΝΑ ΡΙΚΑΚΗ

Κι όλο αυτό είναι ένα παι-
χνίδι μεγάλο μέσα στο
χώρο πού ζούμε. Είναι
κουβέντες με μιά συντρο-
φιά πού γυρνάει, γελάει
καί μαθαίνει. Δές αν θέ-
λεις να παίξεις μαζί μας κι
ΕΣΥ

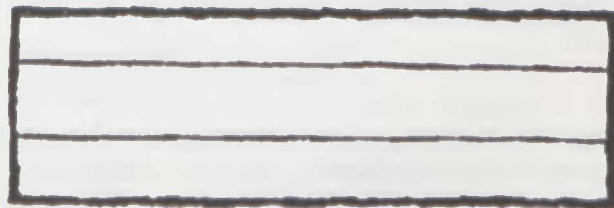

Εγώ είμαι κάποιος, μπορείς να κάνεις τή
ζωγραφιά μου, όπως με φανταστείς κι όσο
μέ καταλάβεις ή να κολλήσεις τή φωτογρα-
φία μου, αν τή βρείς, ή τή φωτογραφία
κάποιου πού νομίζεις πώς μου μοιάζει.
Αν ρωτᾶς γιά τά δύο στρογγυλά, μπορεί
νά είναι τά παπούτσια μου. Δέ σου λέω άλλο
γι' αυτά, παρά μονάχα πώς είναι εύρύχωρα
γιά να περπατάω καλά καί πολύ. Α! δέ σου
είπα, είμαι κάποιος πού περπατάει καί παί-
ζει, περπατάει καί μαθαίνει.

Η μακριά γραμμή πού βλέπεις είναι ή μιά
μεριά του δρόμου πού περπατάγαμε χτές.
Τήν άλλη μεριά του δρόμου να τήν κάνεις, αν
θές, όπως θές εσύ. Όμως οι 3 μικρές γραμ-
μές είναι εκεί πού πατάνε οι 3 τής παρέας.
Τόσοι ήταν χτές. Οι δύο μικρούτσικες γραμ-
μές είναι εκεί πού πατάω εγώ. Είναι δύο, γιατί
άνοιξα τά πόδια μου κι είμαι έτοιμος να φύγω.
Αυτός ό δρόμος ό χτεσινός, ήταν ένας δρό-
μος ίδιος με τούς πιά πολλούς πού είδα ως
τώρα. Ήταν έτσι όπως τόν έφτιαξες κι εσύ

στό νοῦ σου. Αν θές ζωγράφισέ τον, ή γράψε
κάτι γι' αυτόν μέσα στο πλαίσιο με τίς γραμ-
μές. Αν δέν θές να ζωγραφίσεις, μπορείς να
κολλήσεις πάνω στο δρόμο μου τή φωτογρα-
φία του δρόμου πού νομίζεις πώς είναι ίδιος
μέ τούς πιά πολλούς πού ξέρουμε όλοι.

Τό μόνο πού σου λέω γιά
τή συντροφιά είναι ότι έ-
χουμε εύρύχωρα κεφάλια.
Μή τά μπερδέψεις με τά
παπούτσια μας. Τά παπού-
τσια είναι εύρύχωρα γιά να
περπατάμε πολύ καί τά κε-
φάλια μας γιά να καταλα-
βαίνουμε πολύ.

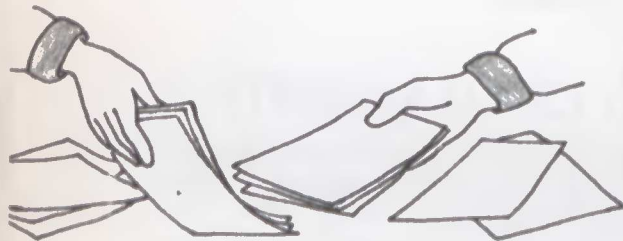
“Αν θές νά κάνεις τό σχέδιο τῆς γιορτῆς σ’ ἓνα μεγάλο χαρτί καί νά τό κολλήσεις σ’ ἓναν τοῖχο

μπορεῖ νά παίξουν πολλοί. Φύλαξε τό σχέδιο. Μιά μέρα θά τά βάλουμε ὅλα μαζί γιά νάχουμε πολλές γιορτές σέ πολλούς δρόμους.

Ρώτησε καί 3 μεγάλους

ΠΟΙΟΣ ΤΟ ΛΕΕΙ	ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΔΡΟΜΟ	ΠΟΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΘΥΜΑΤΑΙ	ΠΟΣ ΗΤΑΝ ΟΔΡΟΜΟΣ	ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

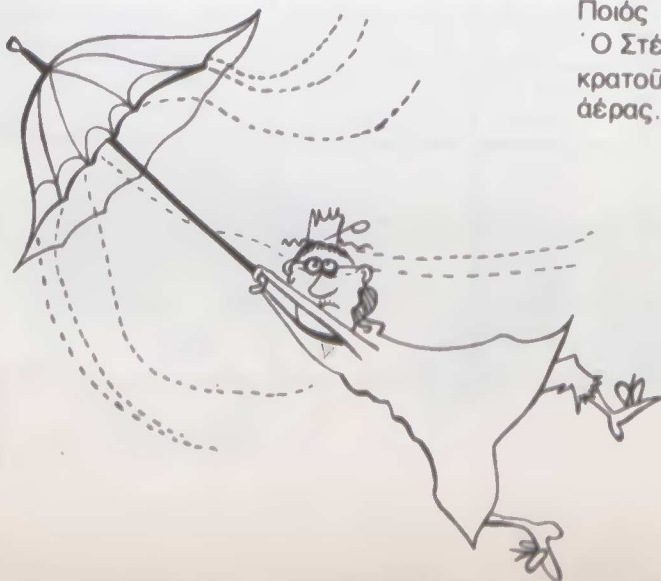
“Εμεῖς τό παίξαμε τό παιχνίδι. Ὁ Θύμιος ὁ τσαγκάρης μᾶς ἔδωξε. Ἡ κυρά Μανίνα, πού εἶναι ψηλή, γριά, ξαφνιασμένη κι ἐπίσημη μᾶς εἶπε γιά τήν πιό παράξενη γιορτή, στό πιό στενό σοκκάκι τῆς γειτονιάς μας στήν ἑπάνω πόλη.

Ὁ Μανώλης μάζεψε ὅλα τά χαρτιά καί μέτρησε πόσες γριές καί πόσοι γέροι ἀπάντησαν, πόσοι κάθονταν στό σπίτι τους καί πόσοι δούλευαν ἀκόμα. Ἐβале σ’ ἓνα μεγάλο κουτί ὅλες τίς φωτογραφίες καί τίς ζωγραφιές πού μαζέψαμε γιά τίς γιορτές στούς δρόμους. Ὁ Μανώλης, ξέχασα νά σοῦ πῶ, εἶναι ἀφόρητος. Κάνει παιχνίδια σέ χαρτάκια καί τά μοιράζει σ’ ὅλους γιά νά μάθουν νά παίξουν καλύτερα. Ὁ Μανώλης εἶναι ὅλο καλύτερα καί κανόνες. Ἄς εἶναι ὅμως πού συμμαζεῦει τά παιχνίδια μας καί τά γράφει, γιατί θά τάχαμε ξεχάσει ὡς σήμερα. Ἡ θέση του εἶναι πλάι στήν κατσαρή θέση καί πρὶν ἀπ’ τή θέση τοῦ κοριτσοῦ πού τό λέμε πεπόνι.

Λοιπόν τό πεπόνι λέει νά παίξουμε τήν ἄλλη φορά.

ἂν οἱ ἄνθρωποι ἔβλεπαν αὐτό πού βλέπουν τὰ πουλιά

Ποῖός μπορεῖ νά βλέπει αὐτό πού βλέπουν τὰ πουλιά; Ὁ Στέφανος λέει πῶς τό βλέπει ἡ γιαγιά του, πού καθῶς κρατοῦσε ὀμπρέλα τήν πήρε καί τή σήκωσε ψηλά ὀ ἀέρας.

Ποῖός εἶναι ὁ Στέφανος, καί ποιά εἶναι ἡ θέση του καί τί θά γίνει μετά θά στά πῶ τήν ἄλλη φορά γιατί ἐδῶ δέ χωράει ἄλλο.

**Τό
κολατσιό
μου!**

Έρχομαι...

Μερέντα

ΠΑΥΛΙΔΗΣ

ΣΟΚΟΛΑΤΟΠΟΙΕΙΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ Α.Ε. ΒΥΣΣΗΣ 2 - ΑΘΗΝΑ

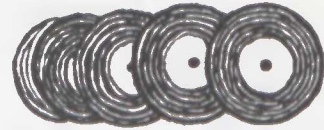

Τά νέα βιβλία, πού θά κυκλοφορήσουν τīs γιορτές:

- **Ανθολογία παιδικού διηγήματος**, Σπύρου Κοκκίνη, Κολλάρος
Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, Δημήτρη Γερουλάνου, Κολλάρος
- **Στή χώρα τῶν Μαμούθ**, Κίρα Σίνου, εικονογράφηση Νίνα Σταματίου, Κέδρος
- **Πάπ καί Πίπ**, Ἐλένη Βαλαβάνη, εικονογράφηση Νίνα Ζαμπέλης, Κέδρος
- **Πάπ καί Πίπ**, Ἐλένη Βαλαβάνη, εικονογράφηση Π. Ζαμπέλης, Κέδρος.
- **Τά γενέθλια**, Ζώρζ Σαρῆ, Κέδρος
- **Κοντά στίς Ράγες**, Ἄλκη Ζέη Κέδρος.
- **Ἡ Μύγα**, Παντελής Καλιότσος, εικονογράφηση Νίνα Σταματίου, Κέδρος.
- **Ἀριστοφάνη Εἰρήνη**
- **Ἀριστοφάνη Ὀρνιθες**, Σοφία Ζαραμπούκα, εικονογράφηση τῆς ἴδιας, Κέδρος.
- **Ἀριστοφάνη Λυσιστράτη**
- **15 παραμύθια**, Γιάννης Νεγρεπόντης, εικονογράφηση Ἄντα Δημοπούλου, Κέδρος.
- **Ἡ παρέα**, (μέρος Β΄) Ἑλλη Παπαδημητρίου, εικονογράφηση Ἑλλη Κομνηνοῦ, Κέδρος
- **Λαϊκά παραμύθια τῆς Θεσσαλίας**, Μαρούλα Κλιάφα, εικονογράφηση Διονύση Βαλάση, Κέδρος
- **Ὁ Ἴμπερ**, Μαργαρίτα Παπανδρέου, εικονογράφηση Σοφία Ζαραμπούκα, Κέδρος.
- **Παραμύθι**, Μαργαρίτα Παπανδρέου, εικονογράφηση Σοφία Ζαραμπούκα, Κέδρος.
- **Σέ πρῶτο πρόσωπο**, Τατιάνα Μιλλιέξ, Κέδρος.
- **Τό κορίτσι πού ἔκλαιγε μαργαριτάρια**, Δανάη Τσουκαλά, Κέδρος.
- **Τό μυστικό τοῦ Σίμου**, Ἄννα Σαφιλιοῦ, εικονογράφηση Ἄντρεας Ἀνατολίτης, Κέδρος.
- **Ὁ ἥλιος μέ τά κρόσσια**, Σπύρος Γ. Τσίρος, Κέδρος.
- **Ὁ ποιητής καί ὁ γάτος**, Μπούλης Φραγκόπουλος, Κέδρος.
- **Τραγουδῶ καί χορεύω**, Ἑλλη Ἀλεξίου, εικονογράφηση Γεράσιμος Γρηγόρης, μελοποίηση Μαρίκα Φρέρη, Κέδρος.
- **Καραμελοχώρα**, Γιώργος Μενέλαος Μαρίνος, εικονογράφηση Σοφία Ζαραμπούκα, Κέδρος.
- **Ἱστορίες ἀπό τόν Σαίξπηρ**, διασκευή γιά παιδιά Β. Μουστάκη, Ἀστήρ.

Γιά παιδιά ὡς 8 χρονῶν:

Ρώσικα παραμύθια γιά πολύ μικρά παιδιά, Ἑρμῆς. **Μικρές Ἱστορίες**, Εἰρήνη Νάκου, εικονογράφηση ἀπό παιδιά (βραβεῖο Γυναικείας Λογοτεχνικῆς Συντροφιάς), Κέδρος.

Οἱ νέοι παιδικοί δίσκοι:

- **Τό ὄνειρο καί οἱ περιπέτειες τοῦ Τζιτζιρή**, Γιώργου Ἀρμένη, μουσική Λίνου Κόκοτου, ἀφηγεῖται ὁ συγγραφέας, ΕΜΙΑΛ.
- **Τά ταξίδια τοῦ Ὀδυσσεά**, Ἄλκη Γουλιμῆ (γιά παιδιά 7-10 χρονῶν) μουσική Francis James Brown, καί 5 τραγούδια σέ στίχους Ρένας Καρθαίου, ΕΜΙΑΛ.
- **Καραμελοχώρα**, Γιώργου Μ. Μαρίνου ΕΜΙΑΛ.
- **Γειά χαρά**, Παραμύθι τοῦ Γ. Μ. Μαρίνου, μέ τόν ἠθοποιό Γ. Μιχαλακόπουλο.
- **Ὁ Καραγκιόζης μέ τά κολλητήρια καί τ' ἀφεντικό ἀπ' ὄξω**, Ζωντανή ἠχογράφηση μέ τόν καραγκιοζοπαίχτη Μάνθο Ἀθηναῖο.
- **Λέτ'ς Σίνγκ (Let's Sing)**, Ἑλληνικά τραγούδια, τραγουδισμένα στά Ἀγγλικά ἀπό παιδιά. (Βοήθημα γιά τά μικρά παιδιά πού μαθαίνουν ἀγγλικά), Φόνογκραμ.
- **Ἐνας δίσκος 45 στροφῶν τοῦ δεκάχρονου ΣΑΚΗ**, (α. ΝΤΟ-ΡΕ-ΜΙ-ΦΑ-ΣΟΛ), (β. Νά ἤμουν), Φόνογκραμ.

ΘΕΑΤΡΟ ΑΘΗΝΑ - ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
ΞΕΝΙΑΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
(Δερρινύ 10, Πατησίων, Τηλ. 8237-330)

« Ὁ Μορμόλης »

- **Παραστάσεις:** Τετάρτη 5 μ.μ.
Κυριακή 11 π.μ. καί 3 μ.μ.
Κάθε Δευτέρα στίς 5 μ.μ. στό Δημοτικό Θέατρο Πειραιῶς.
- **Σκηνοθεσία:** Ξένιας Καλογεροπούλου
- **Σκηνικά - Κουστούμια:** Διονύση Φωτόπουλου
- **Μουσική:** Γιάννη Σπανοῦ
- **Χορογραφίες:** Λεωνίδα Ντεπιάν

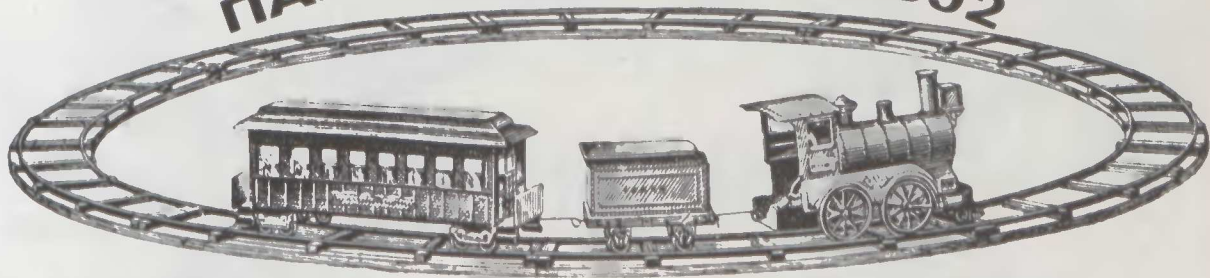
1892

Μαγγιάρος

ΚΡΙΕΖΩΤΟΥ & ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ
(ΣΤΟΑ ΔΑΒΑΚΗ)

ΕΧΕΤΕ
ΕΚΠΤΩΣΗ
7%
σε όλα τα παιχνίδια
και δικαιώμα συμμετοχής
στην μεγάλη κληροση παιχνιδιών
που θα γίνει την Δευτέρα, 30 Ιανουαρίου 1978

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1892

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 3629 159

ΘΕΑΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ - ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Ίλισίων 21 και Κερασσώντος, τηλ.: 7780-826.

Κέν Κάμπελ «Ο Θαυμαστός Κ. Φάζ»

Παραστάσεις: Σάββατο 5 μ.μ.

Κυριακή 11 π.μ. και 3 μ.μ.

Απόδοση: Ροζίτα Σώκου

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Ποταμίτης

Σκηνικά - Κουστούμια: Τάκης Καρνάτσας

Μουσική: Σάκης Τσιλίκης

ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΠΑΤΕ.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τηλ. 8015-870, Λεβίδου 13, Κηφισιά

Στό μουσείο Γουλανδρή θα δείτε άπολιθώματα φυτών

και ζώων, και εκθέματα γεωλογικά. Είναι ανοιχτό όλες τις μέρες από τις 10 π.μ. μέχρι τις 5 μ.μ. εκτός από Παρασκευή. Το εισιτήριο είναι 20 δραχμές για μεγάλους και 10 δραχμές για μαθητές. Η είσοδος είναι ελεύθερη την Πέμπτη και Κυριακή.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τηλ.: 4516-264, Όρμος Φρεαττύδας.

Στό ναυτικό μουσείο μπορείτε να δείτε ενθύμια, φωτογραφίες, μοντέλα του πολεμικού και εμπορικού ναυτικού. Είναι ανοιχτό καθημερινά από τις 9 π.μ. μέχρι τις 12.30' μ.μ. εκτός από Δευτέρα. Την Κυριακή είναι ανοιχτό τό πρωί από τις 10 π.μ. μέχρι τις 1 μ.μ. και τό απόγευμα από τις 5 μ.μ. μέχρι τις 8 μ.μ. Τό εισιτήριο είναι 10 δραχμές. Ελεύθερη είσοδο έχει την Τρίτη, Παρασκευή και την Κυριακή τό πρωί.

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Τηλ.: 742-440, Ριζάρη 2 και Βασ. Σοφίας.

Σ' αυτό τό μουσείο μπορείτε να δείτε την πολεμική ιστορία της Ελλάδας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Είναι ανοιχτό καθημερινά από τις 9 π.μ. μέχρι τις 2 μ.μ. εκτός από Δευτέρα. Η είσοδος είναι ελεύθερη.

VELOSOLEX

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΔΕΚΑ ΤΑΧΥΤΗΤΩΝ
SPECIAL ΓΑΛΛΙΑΣ

τά πιο γρήγορα

1

τά ποδήλατα
πού πετάνε

2

τά πιο έλαφρά

3

4

τά πιο γερά

5

καί μέ 10 ταχύτητες

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ:
ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ Α.Ε.Β.Ε.
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 29 - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ 5238667

Θά 'μουνα, δέ θά 'μουνα όχτώ χρονών, όταν για πρώτη φορά είδα πώς μετά τή βροχή, τό ούράνιο τόξο, έβαζε τό 'να του πόδι στήν είσοδο του λιμανιού και τ' άλλο πάνω στό νησάκι μέ τό βενετσιάνικο κάστρο, πού βρισκόταν μέσα στό λιμάνι.

Τό νησάκι ήταν παλιά ό τόπος όπου τά καράβια πού 'ρχόντανε από τό έξωτερικό στάθμευαν για σαράντα μέρες και μετά έμπαιναν για τά καλά μέσα στό λιμάνι.

Ό λόγος ήταν πώς οι παππούδες μας, όταν τύχαινε και ξεσπούσε στίς ξένες χώρες καμιά

μιχάλης μπουρμπούλης

έπιδημία, για λόγους άσφαλείας κρατούσαν τά καράβια καραντίνα πάνω στό νησί.

Έκείνη τή χρονιά, ήταν Δεκέμβρης μήνας και έβρεχε συνέχεια. Μιά βροχή τόσο δυνατή και άσταμάτητη, πού κανείς δέ θυμόταν νά 'χε ξαναπέσει στό νησί. Ούτε και οι γεροντότεροι.

Τό σπίτι μας ήταν ένα από 'κείνα τά σκοτεινά και μεγάλα άρχοντικά τών νησιών, μέ γκριζους, ψηλούς τοίχους, γεμάτους σχέδια πού ζωγράφισε ή βροχή, ό άγέρας και ή πολυ-

καιρία. Ἡ τεράστια εἰσοδος, ἀπὸ τὸ δρόμο μέχρι τὴν ξύλινη σκάλα, τὰ χορταριασμένα κεραμίδια του, τὰ μεγάλα δωμάτια μὲ τὶς παραστάσεις τοῦ γύψου στὰ ταβάνια καὶ ἡ ὄλο ὑγρασία σοφίτα του: ἓνα μουσεῖο ἀπὸ χαλασμένα ἐπιπλα, βιβλία, κορνίζες καὶ παλιά ροῦχα, τοῦ ἴδιναν τὸ μυστήριο καὶ τὴν ἀρχοντιά του.

Στὴ σοφίτα ἀνέβαινα καὶ περνοῦσα τὶς ὥρες μου, ὅταν ἡ βροχὴ μᾶς ἐκλεινε μέσα γιὰ μέρες καὶ βδομάδες πολλές φορές. Ὅπως τὰ κεραμίδια κατηφόριζαν ἀπὸ τὴ μιά μεριά καὶ τὴν ἄλλη τῆς σκεπῆς, στὴν πάνω γωνία πού συναντιόντουσαν, ὁ τοίχος εἶχε ἓνα παράθυρο πού ἴβλεπε κατὰ τὸ πόρτο καὶ τὸ νησάκι μὲ τὸ φανάρι καὶ τὸ παλιὸ κάστρο. Ὁ πατέρας μου τὸ ἴλεγε «τηλεσκόπιο». Ἀπὸ τὸ «τηλεσκόπιο» λοιπόν, εἶδα γιὰ πρώτη φορά τὸ οὐράνιο τόξο νὰ πατᾶ τὸ ἴνα του πόδι πάνω στό κάστρο τοῦ νησιοῦ καὶ τ' ἄλλο στό πόρτο, πάνω στό βενετσιάνικο πρόχωμα μὲ τὰ σκουριασμένα κανόνια, τὰ γρήγορα φίδια καὶ τὶς ἀλισφακιές.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, στό ἰσόγειο τοῦ σπιτιοῦ, εἶχαμε μιά ταβέρνα καὶ τὰ βράδια οἱ ναυτικοί, οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ψαράδες μαζεῦόντουσαν καὶ πίνοντας τὸ κρασί τους ἔλεγαν ἱστορίες.

Τὶς πιὸ ὀμορφες τὶς ἔλεγε ἓνας παλιὸς ναυτικός καὶ ψαράς ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. Τὸν ἔλεγαν «Βαρκάδα», γιὰ τὴ μισὴ του ζωὴ τὴν πέρασε μέσα στὴν βάρκα του τὴ «Σβιλιάδα». Σβιλιάδα στὴ γλώσσα τῶν ναυτικῶν, εἶναι ἐκεῖνο τὸ γρήγορο καὶ σύντομο ἀεράκι, πού ρυτιδώνει τὴ ράχη τῆς θάλασσας καὶ πού πολλές φορές εἶναι ἐπικίνδυνο, ὅταν μάλιστα ταξιδεύουμε μὲ πανί.

Ὁ Βαρκάδας ἦταν φαροφύλακας

καὶ ὁ ψάλτης τῆς μικρῆς ἐκκλησοῦλας, πού οἱ Βενετσιάνοι εἶχαν χτίσει μέσα στό κάστρο. Παράξενος ἄνθρωπος, λιγομίλητος καὶ μονόχωντος.

Τὰ βράδια του τὰ περνοῦσε στὴν ταβέρνα μας, καθισμένος στό βάθος τοῦ μαγαζιοῦ, κάτω ἀπὸ μιά παλιὰ λιθογραφία, πού παρίστανε τὸν Κεράτιο καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη, μέσα σ' ἓνα πολυκαιρισμένο κίτρινο-καφετί χρῶμα. Πάνω στό

ξύλινο τραπέζι, ἀνοίγε τὰ χέρια του καὶ ἀρχίζε νὰ λέει τὶς ἱστορίες του, μὲ ἴκεινον τὸ χαρακτηριστικὸ τρόπο πού ἔχουν ὄλοι οἱ ψαλτάδες: Μ' ἓνα βήξιμο κι ἓνα παρατεταμένο καθάρισμα τοῦ λαιμοῦ του. Ὅταν τέλειωνε, σηκωνόταν, κατέβαζε τὸ καπέλο μέχρι τὰ μάτια καὶ μ' ἓνα: «Ἄντε κι αὔριο μέρα εἶναι, τὰ ξαναλέμε», μᾶς καληνύχτιζε καὶ ἔφευγε.

Ἐμένα μου ἴχε κάτσει στό μυα-

λό τό οὐράνιο τόξο καί δέ μου
φευγε: Ούτε ἡ μητέρα μου οὔτε ὁ
πατέρας μου μπόρεσαν νά μου
δώσουν μιά ἀπάντηση. Μισόλογα
καί κουβέντες τῆς στιγμῆς πού δέ
μου ἔλεγον τίποτε.

Τότε μου ἔρθε στό μυαλό ὁ
Βαρκάδας καί τό ἴδιο βράδυ πλη-
σίασα τό τραπέζι του.

- Κι ἐγώ τό ἔχα στό νοῦ μου, μου
εἶπε.

Γύρισε καί κοίταξε τ' ἄλλα τρα-
πέζια, μετά μου ἔδειξε νά καθήσω
κοντά του.

- Δέν θέλω νά μάς ἀκοῦνε,
αὐτή ἡ ἱστορία εἶναι πολύ παρά-
ξενη γιά νά τήν πιστέψει ἄνθρω-
πος, πολύ παράξενη. Μοιάζει μέ
παραμύθι.

Σκούπισε μέ τήν ἀνάστροφη τοῦ χεριοῦ του, τό κρασί πού γυάλιζε
στά χεῖλη του καί συνέχισε. «Εἶναι ἱστορία ὅμως καί ὄχι παραμύθι. Στά
πολύ παλιά χρόνια, ἐκεῖ πού ἔναι τώρα τό νησί μέ τό κάστρο, δέν
ὑπῆρχε παρά μόνο ἡ θάλασσα καί τίποτ' ἄλλο. Τά μεγάλα καράβια,
ρίχνανε ἐκεῖ τήν ἀγκυρά τους, γιατί τό λιμάνι ἦτανε ἀβαθο καί δέ
μποροῦσε νά τά κρατήσῃ πιό μέσα. Ἀράζανε λοιπόν, κάνανε τίς
δουλειές τους καί μετά φεύγανε, ὅπως εἶχανε ἐρθῆ, καί τό μέρος
ξανάμενε ἄδειο. Ἐκεῖνα τά χρόνια, ἔφτασε κι ἓνα καράβι ἀπό τά
βόρεια καί μάλιστα ἀπό χῶρες πού θέριζε τούς ἀνθρώπους μιά
μεγάλη ἐπιδημία, σταμάτησε χωρίς νά ρίξει τίς ἀγκυρές του, ἐκεῖ
ἀκριβῶς πού εἶναι τώρα τό νησάκι μέ τό κάστρο, κι ἔμεινε ἀκίνητο.
Ἦταν μεγάλο καί ἀρχοντοκάραβο, βασιλικό καράβι, πού ἔλενε.

Ἡ κουπαστή του θά ἔταν δέκα ὀργιές πάνω ἀπό τή θάλασσα, τό
μεισιανό κατάρτι του περνοῦσε τίς εἴκοσι πέντε ὀργιές, καταλαβαί-
νεις λοιπόν... θεριό, θεριό τῆς θάλασσας. Ὅλο τό νησί εἶχε μαζευτεῖ
στήν παραλία καί παρατηροῦσε, ποτέ ἄλλοτε δέν εἶχε ξαναφανεῖ κάτι
τέτοιο, ποτέ. Φαινόταν ἔρημο, κανεῖς δέν τό μανουβράριζε, τά πανιά
του πῆγαιναν δῶθε κειῖθε, κατά πού ἤθελε ὁ ἀγέρας.

Αὐτό κράτησε δυό τρεῖς μέρες. Στό τέλος μερικοί θαρραλέοι
πῆραν μιά βάρκα καί πῆγαν νά δοῦν τί συμβαίνει.

Ἐδῶ σταμάτησε νά μιλάει, τά φρύδια του σμίξανε καί τό πρόσωπό
του πῆρε τήν ἐκφραση τῆ γνωστή, πού παίρνουν τά πρόσωπα τῶν
παλιῶν ναυτικῶν. Ἦξερα πῶς ἐκεῖνη τή στιγμή ταξίδευε, ποιός ξέρει
γιά πού.

- Καί μετά; τόν ξύπνησα.

- Naί, βέβαια, σοῦ ἔλεγα πῶς πῆγαν μερικοί νά δοῦν τί συμβαίνει,
ἔ, λοιπόν δέν ξαναγύρισαν, οὔτε αὐτοί οὔτε οἱ ἄλλοι πού πῆγαν νά
τούς φέρουν πίσω. Χάθηκαν ὅλοι. Καί τό χειρότερο: Ὅλο τό νησί
κοιμόταν καί ξύπναγε μέσα στό φόβο. Τό καράβι ὅμως ἔμεινε ἐκεῖ,
ἀκίνητο, τά βράδια τ' ἄρμενά του τρίζανε καί χτυποῦσε τό ἔνα τ' ἄλλο,
ἔτσι πού νά λές πῶς οἱ ψυχές ἐκείνων πού χάθηκαν, ἐπιάναν τό
μοιρολόι. Πέρασε καιρός, σιγά σιγά συνηθίσανε νά τό βλέπουν. Τά
πανιά του σχίστηκαν καί σκορπίσανε στούς τέσσερις ἀνέμους, τό ἴδιο
σάπιζε μέ τά χρόνια, στό τέλος βούλιαξε καί πέτρωσε ἐκεῖ πού εἶναι
τώρα τό νησί. Τό νησί εἶναι τό καράβι, ἴδιο καί ἀπαράλλαχτο. Τώρα
θέλουν νά γκρεμίσουν τό κάστρο καί νά χτίσουν ἓνα ξενοδοχεῖο, ση-
μεῖα τῶν καιρῶν... σοῦ λέω καί τέρατα. Καταλαβαίνεις τί πάνε νά
κάνουν... ὄχι πῶς φοβᾶμαι, ὄχι, δέν εἶν' αὐτό, πηγαίνω σαράντα χρό-
νια κι ἀνάβω τό φανάρι καί δέν τρόμαξα οὔτε μιά φορά κι ἀπό τίποτα.
Ἀλλά βλέπω τά σημάδια. Δέ μου τό βγάζεις ἀπό τό νοῦ, πῶς κάποια
μεγάλη κι ἀγνωστη σέ μάς τούς ἀνθρώπους δύναμη, κάτι ξέρει, κάτι
σκέφτεται. Γι' αὐτό, τό οὐράνιο τόξο πατά μέ τό ἔνα πόδι στό νησί,
δέν θέλει τώρα πού θά γκρεμίσουν τό κάστρο, νά σηκωθεῖ τό καράβι.

Πῆρε ἓνα σβωλαράκι ψωμιοῦ, πού ἔπαιζε ὄση ὥρα μου ἔλεγε τήν
ἱστορία του καί σημαδεύοντας τό στόμιο τοῦ ποτηριοῦ, τό τίναξε μέ
τό μεσαῖο του δάχτυλο. Τό σβωλαράκι βρῆκε τό στόχο του καί
βούλιαξε στό κρασί.

Τό παρανόμι μου είναι μπάρμπα-Σπύρος. Έτσι μέ φωνάζουν τά παιδιά, οί φίλοι, οί συνάδελφοι, στό «ΡΟΔΙ», στό Ραδιόφωνο, στήν Τηλεόραση καί στίς έφημερίδες. Τό σωστό όνομά μου, όπως είναι γραμμένο στή ταυτότητα, είναι Σπύρος Βασιλείου του Βασιλείου καί τής Δροσούλας. Γεννήθηκα «έν Γαλαξειδίω» τό έτος 1902, έπάγγελμα ζωγράφος. Ζωγραφίζω από παιδί καί μου άρέσει πολύ καί ή ζωγραφική τών παιδιών. Έκαμα χρόνια τό δάσκαλο στά παιδιά καί έμαθα πολλά από τή ζωγρα-

φική τους. Έτσι τώρα καί δώ, κάθε φορά θά λέμε ένα θέμα, θά τό ζωγραφίζετε μέ νερομπογιές ή χρωματιστά μολύβια, θά μου τό στέλνετε στό «ΡΟΔΙ», θά τά λέμε καί θά τυπώνουμε μερικά στό περιοδικό. Τί θά λέγατε νά αρχίζαμε γιά τό έρχόμενο τεύχος μέ ένα σχέδιο γιά τό δρόμο σας, τή γειτονιά σας καί τούς άθρώπους πού ζοῦνε εκεί; Νομίζω πώς θά είναι πολύ διασκεδαστικό. Η γειτονιά μας καί μεις. Δέν τό νομίζετε καί σεις;

Άρχιστε λοιπόν. Περιμένω τά σχέδιά σας στό «ΡΟΔΙ» ως τό τέλος του Δεκεμβρίου.

ο μπάρμπα Σπύρος

ΑΣ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ Ο ΕΝΑΣ ΤΟΝ ΑΛΛΟ

Όλα τά παιδιά δέν γεννιούνται δυνατά καί υγιή. Μερικά γεννιούνται μ' ένα «λάθος» στό σώμα τους: δέν βλέπουν ή δέν μπορούν νά χρησιμοποιήσουν τά χέρια τους πολύ καλά ή δυσκολεύονται στήν όμιλία. Αν καί τά παιδιά αυτά φαίνονται διαφορετικά, στήν πραγματικότητα δέν είναι. Τούς άρέσει νά γελοῦν, θυμώνουν καί βαριούνται, πότε πότε έχουν άπορίες κι άγαποῦν τ' άστεία. Μερικά από αυτά τά παιδιά όνομάζονται σπαστικά.

Η Έταιρία Προστασίας Σπαστικών, όδός Άρχιμήδους 45, Παγκράτι, Τηλ. 791-412, είναι μιά όργάνωση πού βρίσκει τρόπους νά ένθαρρύνει τά σπαστικά παιδιά στό σχολείο, στόν άθλητισμό, σέ κοινωνικές έκδηλώσεις.

Πρόσφατα έγινε ένας διαγωνισμός σχεδίου μεταξύ πέντε σχολείων μέ θέμα τή γνωστή ιστορία του Τ. Σ. Έλιοτ «Τό ταξίδι τών μάγων». Τά έργα τών παιδιών ήταν

τόσο ώραία, πού ή Έταιρία άποφάσισε μερικά από αυτά νά τά τυπώσει σέ χριστουγεννιάτικες κάρτες καί νά τίς πουλήσει. Τό κάθε παιδί πού δούλεψε γιά νά φτιάξει ένα σχέδιο, βοήθησε ένα σπαστικό παιδί.

ΠΡΟΣΟΧΗ
ΠΡΟΣΟΧΗ!!

το ροδι
ΘΕΛΕΙ ΤΗΝ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΑΣ!

ΑΥΤΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ
Η ΔΙΚΗ ΣΑΣ
ΣΕΛΙΔΑ!!

ΣΕ ΤΟΥΤΗ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ ΘΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΣΑΣ
ΔΙΝΕΙ ΤΟ ΡΟΔΙ. ΕΠΙΣΗΣ ΘΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΔΙΑΦΟ
ΡΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΘΑ ΣΑΣ ΖΗΤΑΜΕ
ΝΑ ΦΤΙΑΞΕΤΕ ΤΑ ΠΙΟ ΑΠΙΘΑΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ
ΕΑΣ

ΕΓΩ ΘΑ ΒΛΕΠΩ
ΑΝΤΑ
ΚΑΤΑΦΕΡΝΕΤΕ
ΚΑΛΑ!

Κι αρχίζουμε: Συμπληρώστε τή γελοιογραφία!

Συμπληρώστε τά λόγια
πού φαντάζεστε ότι λένε
οι χαρακτήρες τής
γελοιογραφίας πού σάς
δίνουμε. Στείλτε τίσ
άπαντήσεις σας στό ΡΟΔΙ,
Γραματοθυρίδα 5,
Κηφισιά.

Μήν ξεχάσετε νά
γράψετε από κάτω,
τό όνομα, τήν ηλικία καί
τή διεύθυνσή σας.
Θά δημοσιευτούν οι πιά
άστειες στό τεύχος
τού Φεβρουαρίου.

ΓΡΑΨΤΕ ΜΑΣ

ΓΡΑΨΤΕ ΜΑΣ

ΘΕΛΟΥΜΕ
ΤΗΝ ΓΝΩΜΗ
ΣΑΣ!

Στό «ΡΟΔΙ» θά υπάρχει επίσης μιά σελίδα πού θά
δημοσιεύονται οι γνώμες σας γιά θεατρικά καί
κινηματογραφικά έργα πού είδατε, γιά βιβλία πού
διαβάσατε καί γιά χίλια δυό πράγματα πού είδατε
καί άκούσατε γενικά.

Lacta

ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Λακτα

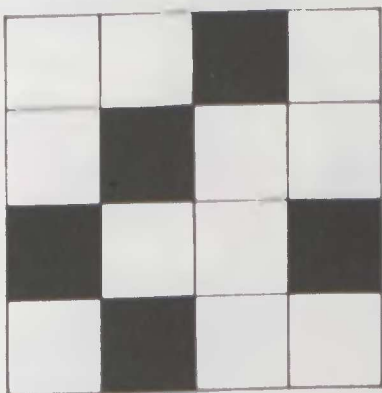
σοκολάτα γάλακτος
σοκολάτα γάλακτος άμυγδάλου
σοκολάτα γάλακτος μέ φουντούκι

ΣΩΣΤΟ Η ΛΑΘΟΣ

1. Ο Ναπολέων πέθανε στην Κορσική.
2. Τα σφουγγάρια είναι ζώα.
3. Ο Μότσαρτ ήταν διάσημος γλύπτης.
4. Τό νόμισμα τής Ιαπωνίας είναι τό γιέν.
5. Ο ποταμός Βόλγας χύνεται στην Κασπία.

ΣΤΑΥΡΑΡΙΘΜΟ

Συμπλήρωσε τά τετραγωνάκια όριζόντια καί κάθετα μέ αριθμούς ανάλογα μέ τίς εξηγήσεις πού σοϋ δίνοϋμε.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Ο πρώτος αριθμός. - Τόσες ώρες έχει ένα ήμερονύκτιο.
2. Τόσες μέρες έχει ό χρόνος.
3. Αύτός ό αριθμός δέν σημαίνει τίποτε. είναι όμως καί παντοδύναμος. - Τόσες μέρες έχει ή εβδομάδα.
4. Τόσα δάχτυλα έχει ένα χέρι. - Τόσους μήνες έχει ό χρόνος.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Μερικοί λένε ότι αύτός ό αριθμός φέρνει γρουσουζιά. - Τό ίδιο μέ τό 4α όριζόντια.
2. Τόσα λεπτά έχει ή ώρα.
3. Τόσα χρόνια έχει τό τέταρτο του αιώνα. - Τό ίδιο μέ τό 1α όριζόντια.
4. Τόσα είναι τά Εύαγγέλια. - Τόσες ώρες έχουν τρία ήμερονύκτια.

Σχεδιάστε καί Σειΐς...

...μέ τή ΣΧΟΛΗ ABC

αμέσως τώρα
δοκιμάστε
στείλτε αυτό τό
μικρό πουλάκι.

* Αν σάς άρέσει τό σχέδιο, τό χρώμα μή διατάζετε. Μέ πέννα, μέ μολύθι, μέ λίγο χρώμα, προσπαθήστε νά τοϋ δώσετε ζωή.

Κόψτε καί στείλτε μας όλόκληρη αύτή τή δημοσίευσι. Θά σάς πούμε τίς κρίσεις μας καί θά σάς στείλωμε τό 'Αναλυτικό Τεύχος γιά τή Μέθοδο ABC.

* Αν μένετε στην περιοχή 'Αθηνών έλάτε στή Σχολή ABC φέρνοντας καί τό σχέδιό σας. Θά ακούσετε τίς κρίσεις Καλλιτέχνη-Συμβούλου. Θά δήτε σχέδια άλλων μαθητών πού θά σάς καταπλήξουν.

Σας περιμένουμε...

ΠΡΟΣ
ΤΗ ΣΧΟΛΗ
ABC

ΣΧΕΔΙΟΥ
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, Τ.Τ. 134
ΤΗΛ 36 17 811

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΣΙΜΙΣΚΗ 68, ΤΗΛ 232 370

Στέλνω σχεδιασμένο από μένα, τό μικρό πουλάκι καί περιμένω τίς κρίσεις σας γι' αυτό, καθώς καί τό Δωρεάν 'Αναλυτικό σας Τεύχος. Γιά έξοδα άποστολής έσωκλείω δρχ. 5 σέ γραμματόσημο

ΟΝΟΜΑ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ _____

ΤΗΛ _____

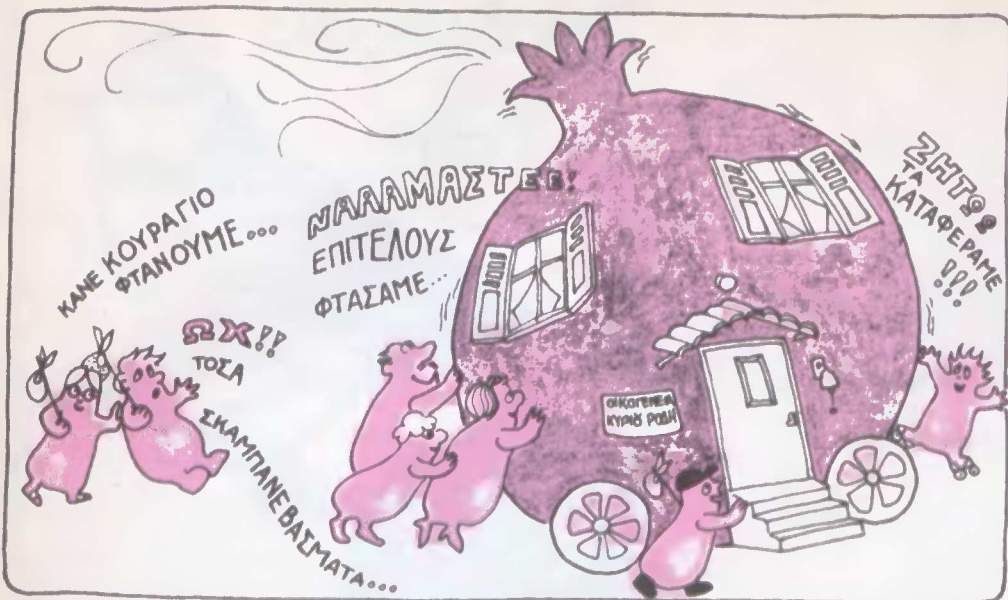
ΑΣΧΟΛΙΑ _____

ΗΛΙΚΙΑ _____

Έχετε γράψει άλλη φορά στην ABC. ΝΑΙ ΟΧΙ

ΚΑΝΕ ΚΟΥΡΑΓΙΟ
ΦΤΑΝΟΥΜΕ...

ΜΑΛΑΜΑΣΤΕ!
ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ
ΦΤΑΣΑΜΕ...

ΣΗΤΟ
ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΑΝΕ
!!!

ΩΧ!!
ΤΟΣΑ
ΣΚΑΜΠΑΝΕ ΒΑΣΜΑΤΑ...

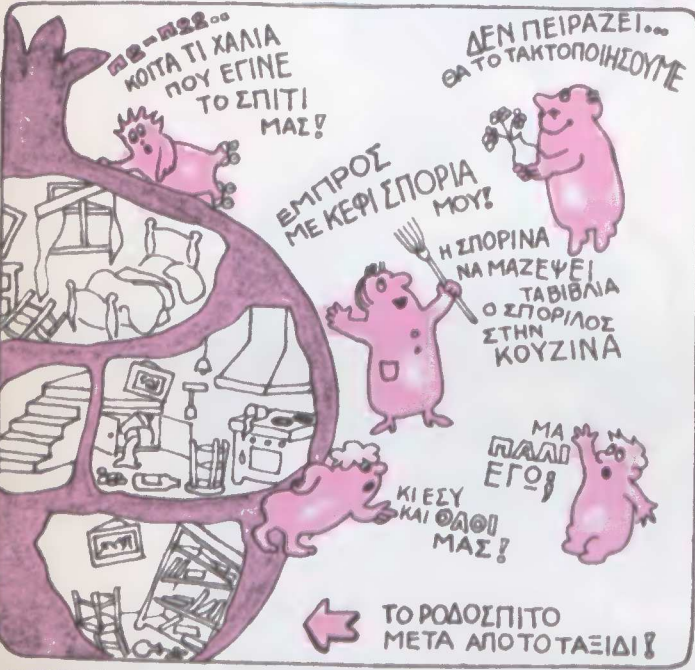
ΜΕΣΑ ΣΤΟ
ΡΟΔΙ
ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΤΟ
ΣΤΟΙΧΕΙΟ
ΜΑΣ!

ΚΕΙΣΕ
ΤΟΣΟ
ΚΟΥΒΑΛΗΜ
!!!

ΑΛΛΑ...
ΝΑ ΞΕΚΟΥΡΑΞΕΤΕ ΛΙΓΑΚΙ...

ΠΟΙΟΣ
ΚΟΥΡΑΣΤΗΚΕ?

ΤΩΡΑ ΜΑΣ
ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ
ΔΟΥΛΕΙΑ
ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ
ΕΤΟΙΜΟΣ

ΠΕ-ΠΕ...
ΚΟΙΤΑ ΤΙ ΧΑΛΙΑ
ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ
ΤΟ ΣΠΙΤΙ
ΜΑΣ!

ΔΕΝ ΠΕΙΡΑΖΕΙ...
ΘΑ ΤΟ ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ

ΕΜΠΡΟΣ
ΜΕ ΚΕΡΑ ΣΠΟΡΙΑ
ΜΟΥΣ

Η ΣΠΟΡΙΝΑ
ΝΑ ΜΑΖΕΥΕΙ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ
Ο ΣΠΟΡΙΛΟΣ
ΣΤΗΝ
ΚΟΥΖΙΝΑ

ΜΑ ΜΑ
ΠΑΛΙ
ΕΓΩ!

ΚΙ ΕΣΥ
ΚΑΙ ΘΑΔΟΙ
ΜΑΣ!

← ΤΟ ΡΟΔΟΣΠΙΤΟ
ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ!

ΕΣΤΟ
ΜΑΖΕΥΕΙΣ
ΕΚΕΙ
ΣΠΟΡΑΚΟ !!!

ΦΤΙΑΧΝΟ
ΤΗΝ ΚΑΜΙΝΑΔΑ
ΜΑΣ

ΠΕ-ΠΕ!! ΑΠΟ
ΠΟΥ
Ν'ΑΡΧΙΣΟ

ΘΑ ΣΕ ΒΟΗΘΗΣΩ
ΚΙ ΕΓΩ
ΣΠΟΡΙΛΟ!!!

ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ
Ο ΜΕΤΟΙΜΑ!

ΔΕΧΕΣΤΕ
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΚΥΡΙΑΣ ΡΩΣΗ

ΠΟΙΟΣ
ΝΑ ΉΝΑΙ
ΑΡΑΓΕ !!!

ΧΑ-ΧΑ-ΧΑ!!

ΕΓΩ ΗΡΘΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΓΙΑ ΝΑ
ΓΝΩΡΙΣΤΟΥΜΕ!

ΠΕ ΠΕ...
ΤΡΟΜΑΡΑ
ΤΙ ΠΑΘΑΜΕ!!

ΜΕΝΟ ΜΕΡΙΚΕΣ
ΣΕΛΙΔΕΣ
ΠΡΟΚΑΤΟ ΑΠΟ ΣΑΣ!

ΟΥΟΥΟΥ
ΟΥΟΥ

ΑΥΤΗ Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ
ΕΧΕΙ ΑΓΡΙΑ
ΘΗΡΙΑ...

Θέλεις νά μάθεις πώς οι άνθρωποι άρχισαν νά μετρούν τόν χρόνο;
 Πώς νά φτιάξεις καί πώς νά παίξεις κουκλοθέατρο;
 Πώς λυγίζει τό νερό;
 Πώς μπορείς νά γράψεις ένα μυστικό μήνυμα;
 Πότε καί πώς ζούσαν οι δεινόσαυροι;
 Πώς θά φτιάξεις ένα δροσιστικό ποτό;

Τίς άπαντήσεις σ' όλα αυτά, καθώς καί πολλά παινίδια, άθλητισμό, μουσική, τή σελίδα μέ τίς συνεργασίες, καί άλλα... θά τά βρεις στό επόμενο τεύχος. Μήν τό χάσεις!

ΚΑΙ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ ότι μπορεί νά έρχεται τό «ΡΟΔΙ» στό σπίτι σου, άμέσως μόλις κυκλοφορήσει, άρκει νά γίνεις συνδρομητής.

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ

ΣΩΣΤΟ Η ΛΑΘΟΣ

1. Λάθος. 'Ο Ναπολέων πέθανε στό νησί 'Αγία 'Ελένη.
2. Σωστό.
3. Λάθος. 'Ο Μότσαρτ είναι συνθέτης.
4. Σωστό.
5. Σωστό.

ΤΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ:

Πατινάζ, 'Αλμα εις ύψος, Μπούουλγκ, Μπάσκετ, Ποδόσφαιρο, Σκι, Κωπηλασία, Ράγκμπυ, Πυγμαχία, 'Ιστιοπλοία, Πίνγκ-Πόνγκ, 'Ιππασία, 'Ακοντισμός, Σφύρα, Ποδηλατοδρομία, 'Αγώνας δρόμου, Βόλει, Μπέιζ-μπολ, Ξιφασκία, Σκοποβολή, Γυμναστική, Κολύμβηση, Καταδύσεις, Τένις, 'Αλμα επί κοντώ, Τοξοβολία, Αυτόκινητιστικοί άγώνες, Δρόμος μετ' έμποδίων.

ΣΤΑΥΡΑΡΙΘΜΟ

1		2	4
3	6	5	
	0		7
5		1	2

ΠΡΟΣΟΧΗ! ΠΡΟΣΟΧΗ! ΜΙΑ ΕΙΔΗΣΗ ΠΟΥ ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ!

Μέ χαρά σας αναγγέλλουμε ότι από τό επόμενο τεύχος, ή ποιήτρια καί συγγραφέας παιδικών βιβλίων Μάρω Λοϊζου έρχεται φορτωμένη ιστορίες πού 'χουν γιά ήρωα ΕΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΟ! Βαρεθήκαμε, λέει, τούς ήρωες τούς υπεράνθρωπους, τούς άπληραίστους, τούς έξωπραγματικούς. Ζητάμε έναν ήρωα μικρό, καθημερινό, ανθρώπινο. 'Αλλά μαζί καί άφάνταστα δυνατό. 'Όπως μπορεί νά είναι ΕΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΟ!
 'Η Μάρω Λοϊζου ζητάει γι' αυτό τή βοήθειά σας. Έθέλει έσείς νά γράψετε μιά ιστορία μέ τό ΧΑΜΟΓΕΛΟ καί νά τή στείλετε στή Διεύθυνση του Περιοδικού μας, ταχυδρομική θυρίδα 5, Κηφισιά καί κείνη θά σας φτιάξει μιά περιπέτεια πού ύπόσχεται νά σας άρέσει. Έμπρός λοιπόν! Περιμένουμε συνεργασία σας!

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1978 ΤΕΥΧΟΣ 2

ΔΡΧ. 30

το ροδι

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

